

SAUNAKORU

Koru saunaryhmä Löyly Lyyleille

LAB-AMMATTIKORKEAKOULU
Muotoilija AMK
Korumuotoilu
Kevät 2020
Minna Valonen

TIIVISTELMÄ

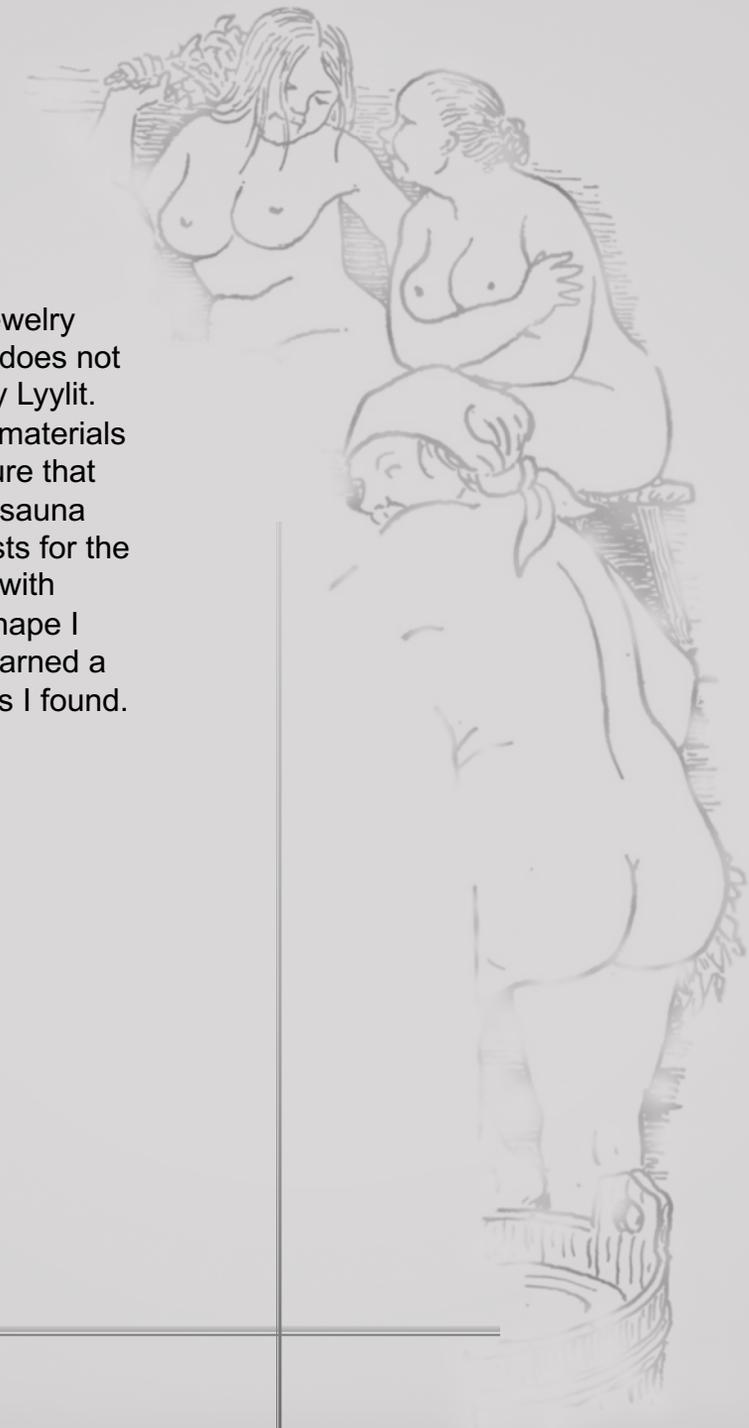
Opinnäytetyössäni kehitin käyttäjälähtöisesti saunaryhmä Löyly Lyyleille korun, joka kestää käytön myös saunassa. Tarkoitukseni oli löytää korun muodon avulla ratkaisu siihen, että koru ei polta ihoa saunoessa. Korun materiaaliksi valitsin hopean. Haasteita opinnäytetyöhön toivat korussa käytettävien korukivien valinnat, koska korun käyttöolosuhteet ovat hyvin haasteelliset. Varmistaakseni kivien sopivuuden haasteellisiin käyttöolosuhteisiin tein niille erilaisia lämmitys- ja jäädytyskokeita. Valittujen korukivien hankinta osoittautui vaikeaksi. Pyöreitä reiättömiä kiviä oli todella vaikea saada kahdeksan millin kokoisina. Jouduin lopulta tilaamaan ne mittatilaustyönä. Myös kolmen millin kokoisia hiottuja savukvartseja oli vaikea löytää. Koruun käytetyissä kivissä minua kiinnosti myös niiden tarkempi tutkiminen ja löydökset. Kuvasin kivien sulkeumia järjestelmäkameran ja mikroskoopin avulla. Suunnittelin korun Rhinoceros 3D-mallinnusohjelmalla. Löysin korun erikoisen muodon avulla ratkaisun siihen, ettei koru polta ihoa saunassa. Valatin korun osat 3D-tiedoston mukaan koruvalimolla. Saunakorusta tuli kaunis ja toimiva.

Avainsanat:

Saunakoru, koru, Löyly Lyyli

ABSTRACT

In this thesis my task was to design a piece of jewelry that you can also use in sauna conditions and it does not burn the skin. I designed it for sauna group Löyly Lyyli. One of the challenges in this project was to find materials that can withstand sauna conditions. To make sure that the materials that I choose were suitable for the sauna conditions I made some heating and freezing tests for the precious stones. I designed the piece of jewelry with Rhinoceros 3D-modeling program. And by the shape I found a solution to the skin burning problem. I learned a lot with this project and I'm very happy for results I found.

SISÄLLYS

TIIVISTELMÄ / ABSTRACT

1	JOHDANTO	
	1.1 Aiheen valinta	1
	1.2 Suunnittelun lähtökohdat	1
	1.3 Materiaalit ja toteutus	1
2	SAUNA-AIHEEN TAUSTOITUSTA	
	2.1 Kulttuuriperintö ja historia	2
	2.2 Savusauna	3
	2.3 Käyttäjärühmä Löyly Lyyli	5
3	TIEDONHANKINTA	
	3.1 Kvalitatiivisen tutkimuksen esittely	6
	3.2 Haastattelulomake	6
	3.3 Kysymysten laadinta	6
	3.4 Lomakehaastattelun tulosten analysointi	7
4	KORUN SUUNNITTELU	
	4.1 Benchmarking	8 - 9
	4.2 Havainnot käyttöpaikalta	10
	4.3 Materiaalivalinnat ja -hankinnat	11
	4.4 Materiaali kokeet	17
	4.5 Prototyyppi ja koekäyttö	22
	4.6 Suunnitteluprosessi	22 - 24
	4.7 Korun valmistus	24
5	IDEAN JATKOJALOSTUS MAHDOLLISUUDET	25
6	YHTEENVETO	
	6.1 Saunakorun julkistaminen Löyly Lyyleille	26-27
	6.2 Löyly Lyylien arvio produktista	28
	6.3 Oma arvio produktista	29
	6.4 Prosessin reflektiivinen tarkastelu	30
	LÄHTEET	33 - 34

1 JOHDANTO

1.1 Aiheen valinta

Olimme Hirvihaaran kartanon savusaunassa helmikuussa 2019 pienellä Löyly Lyyli -porukalla. Siellä tiedustelin alustavasti, miltä kuulostaisi, jos suunnittelisin naisten saunaryhmä Löyly Lyyleille oman korun. Kerroin, että projektista tulisi pitkä, sillä haluaisin tehdä sen opinnäytetyönäni. Sain Löyly Lyylien ryhmältä vahvistuksen idealleni, ja siitä tämä projekti lähti-hiljalleen käyntiin. Halusin suunnitella ryhmälle kauniin korun, jonka on tarkoitus luoda ryhmähenkeä ja lisätä yhteenkuuluvuudentunnetta. Ymmärsin heti opinnäytetyöni alkutaipaleella, että valitsin hyvin vaativan ja haasteellisen suunnittelutehtävän. Haasteellisen suunnittelusta tekee se, että korua pitää pystyä käyttämään myös saunassa. Korun täytyy lisäksi kestää kaikki muut saunomiseen liittyvät haasteelliset olosuhteet.

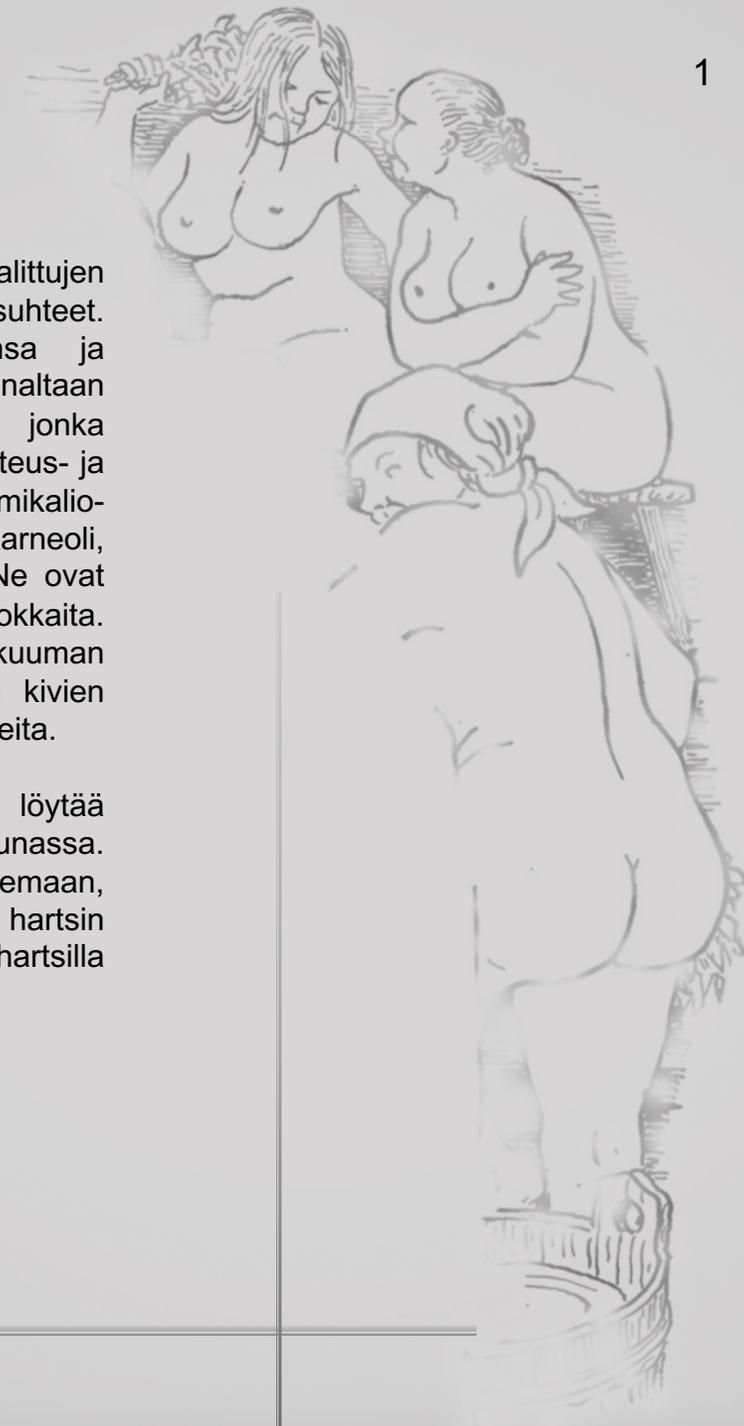
1.2 Suunnittelun lähtökohdat

Suunnittelun lähtökohtana on saunomiseen liittyvä lomakehaastattelu saunaryhmä Löyly Lyyleille. Näiden naisten elämään ja elämäntapaan sauna kuuluu erottamattomasti. Suunnittelun painopisteet ovat haastattelujen vastaukset ja niiden analysointi, sekä saunomiseen liittyvät erilaiset elementit ja niiden visualisointi. Tehtävänä on löytää näiden asioiden pohjalta yhdistellen korulle kaunis muotokieli, joka kuvaa hyvin niitä asioita, joita Löyly Lyyli arvostavat saunomisessa, sekä sauna.

1.3 Materiaalit ja toteutus

Valmistettava koru on riipus ja siihen valittujen materiaalien tulee kestää niiltä vaadittavat olosuhteet. Hopea on korun päämateriaali kauneutensa ja työstettävyytensä ansiosta. Se on myös hinnaltaan sopiva. Riipukseen tarvitaan myös ketju, jonka lukkomekanismin on myös kestävä erilaisia kosteus- ja lämpötilavaihteluita- sekä pesuaineita ja kemikaliotuotteita. Koruun tulevat lisäksi savukvartsi ja karneoli, jotka valikoituivat niiden ominaisuuksista takia. Ne ovat väreiltään sopivia, sekä kauniita ja hillityn arvokkaita. Lisäksi nämä kivet kestävät nopeita kylmän ja kuumien vaihteluita. Varmistaakseni vielä omakohtaisesti kivien sopivuuden koruun, tein niille erilaisia lämmityskokeita.

Korun suunnittelussa isoin ratkaistava asia on löytää korulle sellainen muoto, että se ei polta ihoa saunassa. Jos asiaa ei pysty korun muodon avulla ratkaisemaan, olen toiseksi vaihtoehdoksi miettinyt myrkyttömän hartsin käyttöä. Tarkoitukseni on silloin päällystää hartsilla korusta ne kohdat, jotka polttavat ihoa.

2 SAUNA-AIHEEN TAUSTOTTUSTA

2.1 Kulttuuriperintö ja historia

Sauna on osa suomalaisuutta ja suomalaista kulttuuria
Saunominen on nostettu Suomen ensimmäiseksi ehdokkaaksi Unescon kansainväliseen aineettoman kulttuuriperinnön luetteloon Representative List of the Intangible Cultural Heritage of Humanity. Päätös asiasta saadaan vuoden 2020 joulukuussa. Hankkeen tavoitteena on vaalia saunaperinteen jatkuvuutta, vahvistaa saunakulttuurin elinvoimaa ja nostaa esiin suomalaisen saunakulttuurin merkityksellisyyttä. Hankkeen taustalla on laaja joukko suomalaisia saunayhteisöjä, sekä muita saunakulttuuria kehittäviä toimijoita.
(Suomen Saunaseura ry 2019.)

Saunan historia

Lämpimien hikikylpyjen ottamisen on arveltu alkaneen jopa 10000 vuotta sitten alkeellisesta maakuoppasau-
nasta (Laatikainen & SKS 2019,117). Saunan perusidea on alun perinkin ollut yksinkertaisuudessaan niin oivallinen, ettei se vielääkään ytimeltään siitä juuri poikkea. Jo muinainen maasauna antoi hahmon savusaunalle, mustalle kyllylle, jonka perintöön saunamme edelleen nojaavat. (Laatikainen & SKS 2019,120.) Mustan kylyn tummassa tunnelmassa voi haistaa, kuulla ja kuvitella jotain jopa vuosisatojentakaista (Laatikainen & SKS 2019,123).

Kuva 1. Sauna Marie-Badin sisäänkäynti pihanpuolelta Mariankatu 13a, 1913.

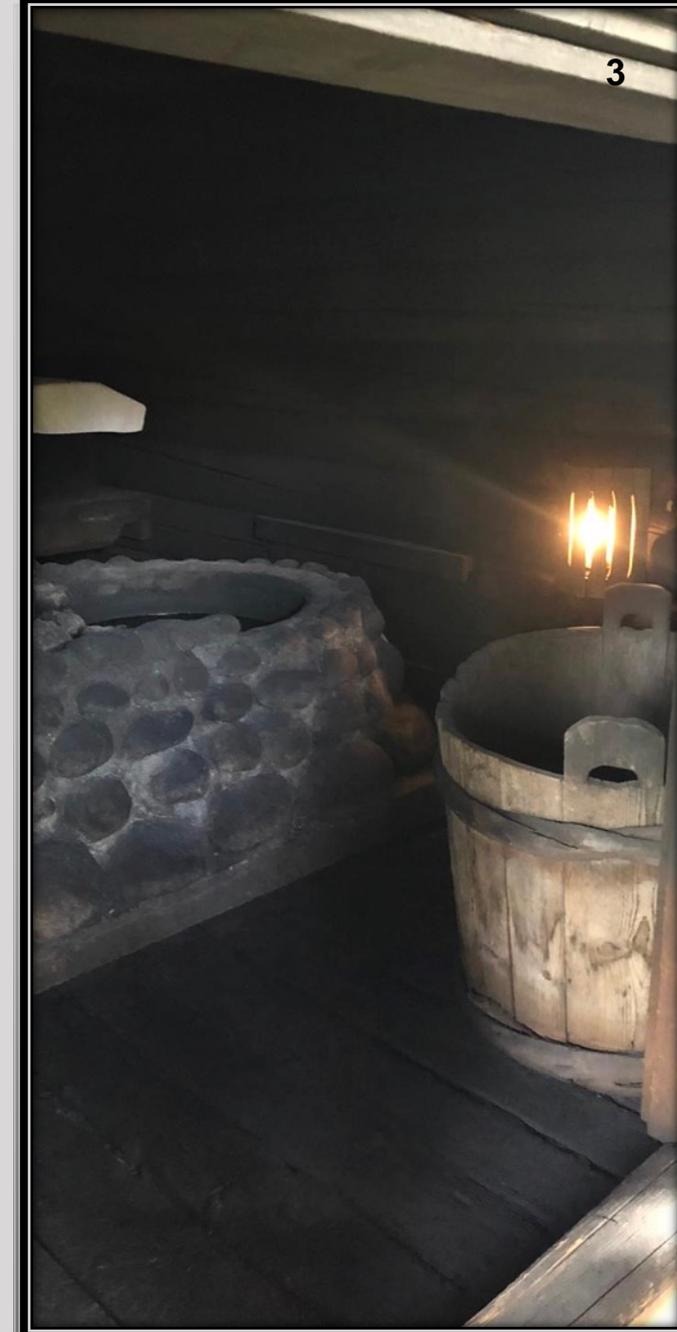
2.2 Savusauna

Savusauna

Savusauna on vanhin käytössä oleva saunatyypimme. Sen parhaana rakennusmateriaalina pidetään hirttä. Puu sitoo ja luovuttaa kosteutta tarvittaessa. Se on myös hyvin hengittävä materiaali. Savusaunan ilma vaihtuu nurkissa olevista hirsisalvoksista ja tuuletusaukoista. Savusaunan lämmitys on itsessään terapeuttista ja rauhoittavaa puuhaa. Siinä pääsee irti arjen kiireistä ja lähelle luonnon peruselementtejä. Lämpivän saunan savuinen tuoksu ja tuoreen koivuvihdan aromit ovat mitä parhainta aromaterapiaa. Savusaunan kiuas lämmitetään tulella, joka palaa tulipesässä. Tulen lämpö ja palokaasut tulevat suoraan kiukaan läpi kivien lomasta. Savusaunan lämmitys vie aikaa saunan koosta riippuen ± neljä tuntia. Saunaa on lämmitetty tarpeeksi, kun kiukaan kivistä osa hehkuu punaisina. Lämmityksen lopuksi saunan kiukaasta voidaan poistaa loppuhiilet, kun niitä on ensin pöyhitty muutamaan kertaan. Tämän jälkeen päästään heittämään kiukaalle vettä, näin saadaan heitettyä pois nokilöylyt. Sen jälkeen voidaan saunanovi jättää auki ja saunan annetaan olla tunnin verran tai pitempään rauhassa, jolloin jäljelle jäänyt hiillos sammuu ja savut tuulettuvat. Tämän jälkeen saunan lattia ja lauteet huuhdellaan. Lauteille asetetaan laudeliinat, ja sitten sauna on Löyly Lyylejä vaille valmis.

Savusauna kokemus

Savusaunan lauteilla istuessa lämpö tuntuu aivan erilaiselta kuin sähkösaunassa. Savusaunassa lämpö tulee syvältä kiukaan uumenista ja se on pehmeää ja pyöreää. Saattaapa se tosin joskus, saunomisen alkuvaiheessa olla hyvin kipakkaakin. Löylyttelyn edetessä saunoja kietoutuu kiukaasta nousevaan pehmeään löylyyn, joka viipyilee lauteilla pitkään ja jää pehmeäksi lämmöksi odottamaan seuraavan löylyn saapumista. Tällaisen kokemuksen äärellä ihmisen elo tuntuu hyvältä, kiireet unohtuvat, stressi antaa sijaa mielelle rauhoittua, murheet tuntuvat pienemmiltä ja olo on lähes täydellinen. Saunominen koskettaa siis tavallaan ihmisen sielua sitä sisintä.

Saunomiseen liittyviä elementtejä

Saunomiseen liittyy monta erilaista elementtiä ja ne liittyvät osaltaan ajatukseen saunan, mystisyydestä. Näitä elementtejä ovat tuli, vesi, savu, höyry, kuumuus ja kylmyys.

Saunaan liittyneessä maagisessa perinnössä on paljon aineksia, jotka kertovat, että saunassa on koettu pyhyden ja jonkin korkeamman läsnäolo ja läheisyys (Laatikainen & SKS 2019, 190).

Löyly

Löyly antaa lämmölle erityisen henkensä ja suomalaiselle saunalle sen sielun. Löyly on sielu myös ihan kirjaimellisesti, sillä suomalais-ugrilaisissa kielissä se tarkoittaa ihmiselämän pituutta määrittävää ja elämänvoimaa kuvastavaa ihmisen henkeä. Löylyn kautta sauna saa luonteensa - voisiko sanoa jopa persoonansa. Löylyä voi kuvailla lukuisilla tavoilla. Se voi olla metinen, makea, mieto, kipakka, kova, kuiva tai kostea, äkäinen, napakka, vaisu, pehmeä, lauhkea, leppoisa, hunajainen ja tervaksinen. Löylyä lyödään, heitetään, nakataan, viskataan, roiskautetaan, sihautetaan tai kihautetaan kauhalla, siis napolla tai kuupalla. (Laatikainen & SKS 2019, 200-204.) Voi miten ihanan rikas on suomen kieli.

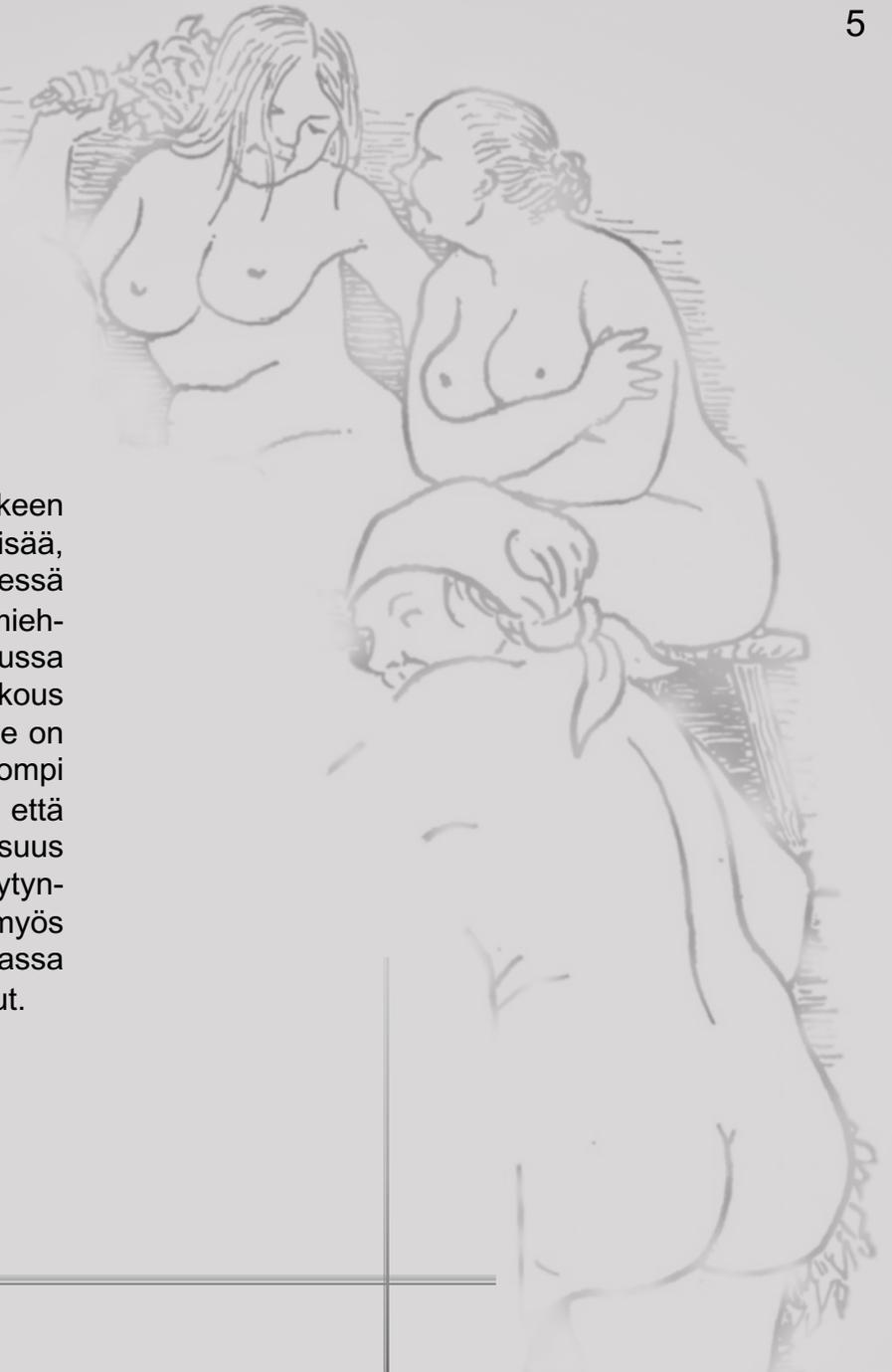

Löyly Lyyliit

2.3 Käyttäjryhmä Löyly Lyyliit

Löyly Lyyliit on joukko naisia, joille saunominen on lähellä sydäntä. Saunominen kuuluu heidän elämänryhtiinsä ja -tapaansa. Tämä naisten saunaporukka alkoi nivoutua yhteen sattumanvaraisesti vuodesta 2013 lähtien Helsingin edustalla olevaan Saunasaareen tehtyjen savusauna retkien aikana. Retkiä järjestettiin säännöllisesti kolme kertaa vuodessa keväällä, kesällä ja syksyllä. Osittain toisilleen tuntemattomat saunahenkiset naiset tapasivat retkillä yleensä keväällä ja syksyllä. Retkien järjestäminen totutussa muodossa lopetettiin ja saunareissuilla toisilleen tutuksi tullut porukka päätti jatkaa perinnettä omatoimisesti.

Tähän porukkaan on Saunasaaren retkien jälkeen liittynyt vielä muutama saunahenkinen nainen lisää, ja nyt kasassa on 13 naisen joukko. Yhdessä naiset äänestivät ryhmälle annetuista nimiehdotuksista Löyly Lyyliit -nimekseen huhtikuussa 2018 ja näin oli epävirallinen perustamiskokous pidetty Kortistontilalla Ohkolassa. Löyly Lyyleille on tullut tavaksi vuokrata keväällä ja syksyllä isompi savusauna. Mukavaa ja toivottavaa on myös, että saunomisen yhteydessä olisi mahdollisuus kastautumiseen järvessä, meressä tai kylpytynnyrissä. Usein saunojen läheisyydestä löytyy myös grillipaikka, jossa sitten saunomisen lomassa grillataan nakit ja makkarat sekä paistetaan letut.

3 TIEDONHANKINTA

3.1 Kvalitatiivisen tutkimuksen esittely

Haastatteluun osallistuvien määrän vähyyden vuoksi valitsin tutkimusmenetelmäksi laadullisen tutkimuksen. Sen avulla pystyn tarkemmin selvittämään, mitä Löyly Lyylien ryhmä tulevalta saunakorulta odottaa. Saan myös tietoa siitä, mitä asioita he saunomisessa arvostavat. Löyly Lyylejä on 13, ja heistä 9 vastasi kyselyyn nimettömästi mukaan lukien tutkimuksen laatijan. Vastaajien ikä ei ole tiedossa, ja kaikki vastaajat ovat naisia.

3.2 Haastattelulomake

Laadin huhtikuussa 2019 sauna-aiheisen kyselylomakkeen Löyly Lyylien ryhmälle. Tein heille lomakehaastattelun 27.4.2019. Lomakkeessa kyselin erilaisia saunomiseen liittyviä asioita ja kerroin koruun mahdollisesti tulevista materiaaleista. Kysyin myös, minkä tyyppisistä koruista he pitävät. Halusin tehdä kyselylomakkeesta selkeän ja mahdollisimman helpon vastata. Muokkasin sitä niin, että siihen vastaaminen ei vie paljon aikaa, sillä se aika olisi pois sen tapaamiskerran savusauna-ajasta. Sain tekemästäni lomakehaastattelusta saunakorun suunnitteluun arvokasta materiaalia ja suuntaa antavaa tietoa.

3.3 Kysymysten laadinta

Lomakkeen alussa kerroin, että suunnittelen ryhmälle riipuksen. Siitä on tarkoitus tehdä sellainen, että sitä voi huoletta käyttää myös saunassa. Kerroin myös, mitä materiaaleja olin ajatellut siinä käyttä.

Valitsin lomakkeeseen neljä kysymystä; yhden monivalintakysymyksen ja kolme avointa kysymystä.

1. Kysymys:

Halusin aloittaa kyselyn helpolla tavalla ja tuoda samalla mieliin saunaan ja saunomiseen liittyviä asioita. Valitsin etukäteen vastausvaihtoehdot, joista vastaajan tehtävänä oli ympyröidä neljä hänelle tärkeää saunaan liittyvää asiaa. Vaihtoehtoina oli erilaisia tunteita, saunomista kuvaavia adjektiiveja ja saunaan liittyviä asioita tai tapahtumia.

2. Kysymys:

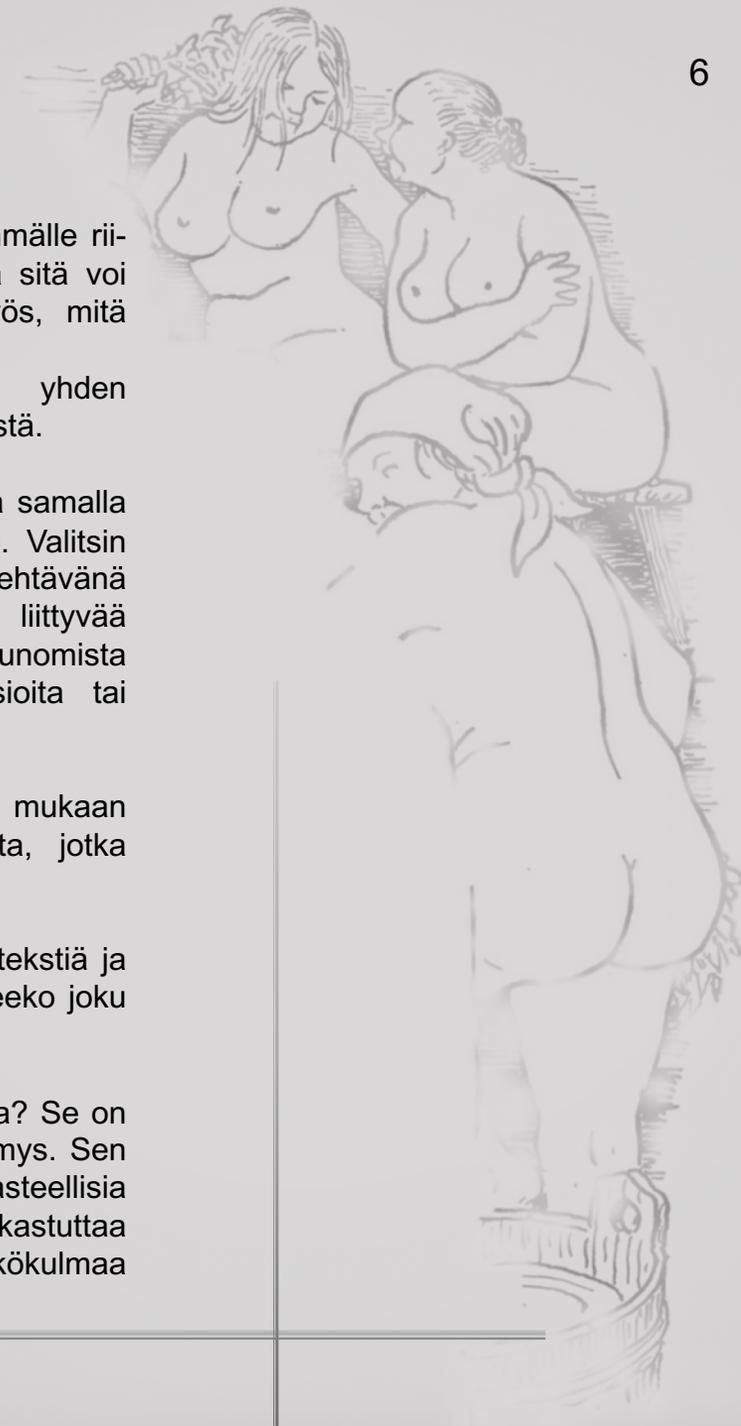
Se täydensi ensimmäistä kysymystä. Siinä mukaan saattoi tuoda saunaan liittyviä tärkeitä asioita, jotka puuttuivat edellisestä kysymyksestä.

3. Kysymys:

Siinä tiedustelin haluavatko Löyly Lyyliit koruun tekstiä ja mikä se teksti voisi olla. Kartoitin samalla nouseeko joku teksti ehdotus ylitse muiden?

4. Kysymys:

Kysyin myös, mitä muuta Lyyliit toivoisivat korulta? Se on korusuunnittelijan kannalta hyvin haastava kysymys. Sen avulla voi saada erilaisia-, yllättäviä- ja haasteellisia näkökulmia suunnitteluun. Se voi myös rikastuttaa suunnittelutyötä ja avartaa suunnittelijan näkökulmaa asiaan.

3.4 Lomakehaastattelun tulosten analysointi

Halusin lähteä luovalla tavalla purkamaan lomakehaastattelun tuottamia tuloksia. Ensimmäisessä kysymyksessä luettelemistani asioista eniten ääniä saivat seuraavat asiat:

- 5 ääntä: löylyn pehmeys
 4 ääntä: nauttiminen, rauha, järvi, tunnelma
 3 ääntä: hyvä seura
 2 ääntä: savusaunan hämäryys, lämpö, uinti, yhdessäolo

Halusin lähteä luovalla tavalla analysoimaan haastattelun tuottamia tuloksia. Lähdin luomaan ensimmäisessä kysymyksessä olevien sanoja pohjalta tunteita ja muunsin tunteet edelleen visuaaliksi muodoiksi. Visualisointi oli vaikeaa, sillä en ollut lomaketta suunnitelllessani ajatellut, ovatko siinä olevat asiat visualisoitavissa. En myöskään ollut siinä vaiheessa miettinyt sitä, miten tulen käsittelemään haastattelulla saamiani vastauksia ja tuloksia. Eniten ääniä saaneiden asioiden avaaminen piirtämällä oli vaativaa, luovaa ja loppujen lopuksi mieltä avartavaa ja antoisaa.

Avasin näitä asioita myös sanallisesti helpottamaan niiden visualisointia ja asioiden käsittelyä mielessäni.

Nauttiminen:

- kokonaisvaltainen, ympäröivä, nauttia yhdestä tai useammasta asiasta, nauttia pienistä asioista vai kerääntykö nautinto useista pienistä asioista

Rauha:

- rauhallinen, tyyni järvi, sisäinen rauha, ulkoinen rauha, tyyni

Tunnelma:

- hersyvä, kuplia, aaltoileva, lämmin

Hyvä seura:

- hyvässä seurassa erilaiset ihmiset vaikutuksessa toisiinsa

Savusaunan hämäryys:

- varjot, tummat varjot

Lämpö:

- aste, tuli

Uinti:

- aalto, virkistys, viileys, vilunväreet, pehmeys

Yhdessäolo:

- lomittuneisuus, erilaiset ihmiset, eri kokoiset persoonat

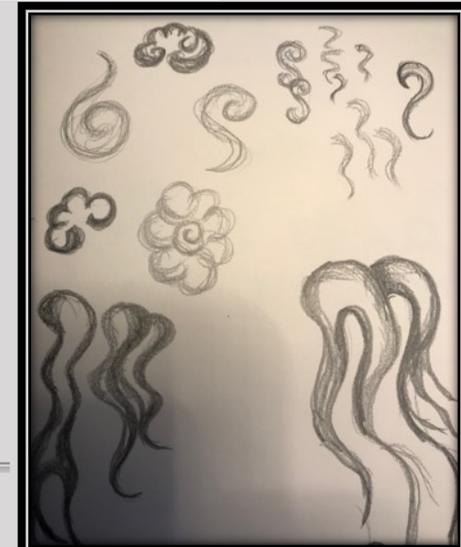
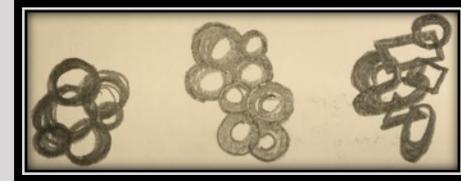
Puhtaus:

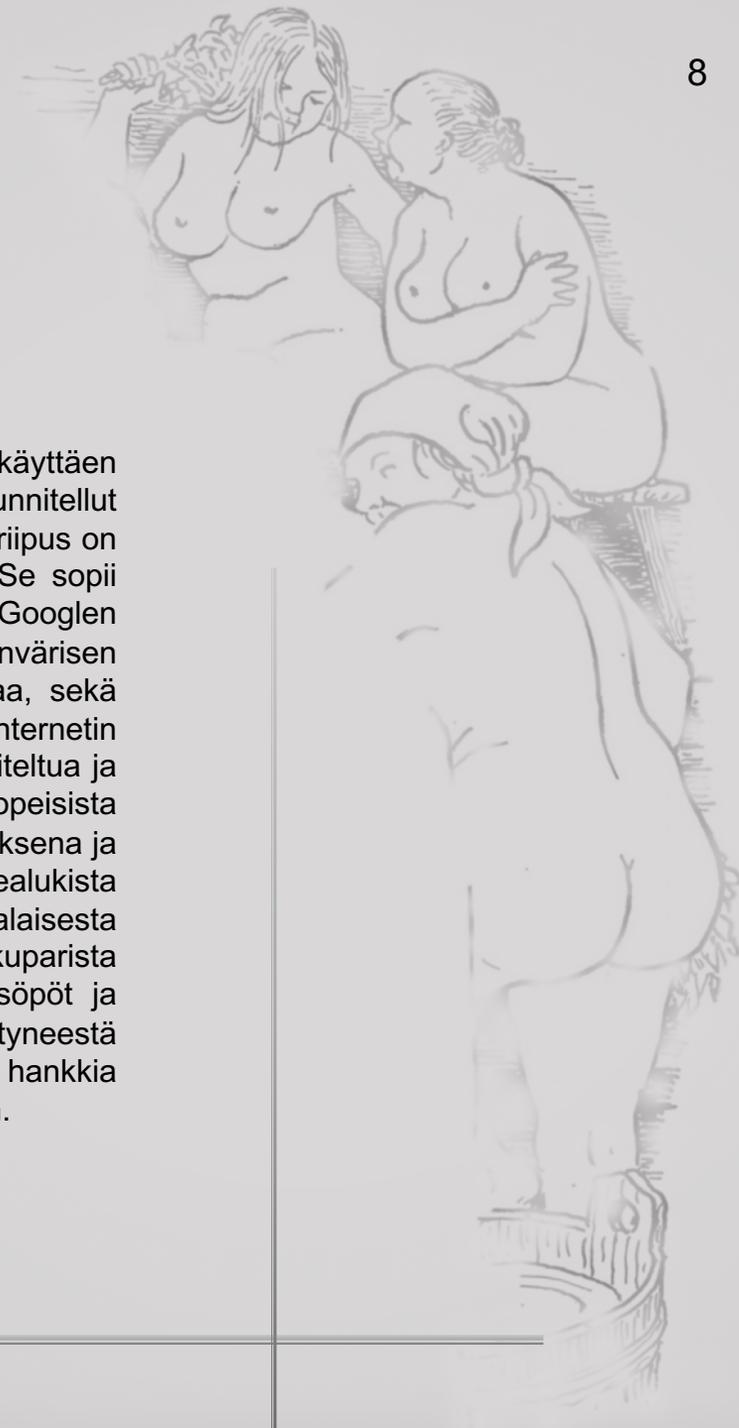
- puhtaita sileitä pintoja, puhtaus, hyväolo, kokonaisvaltaisuus

Hiljaisuus:

- hiljaisia ääniaaltoja

Vastausten visualisointia

4 KORUN SUUNNITTELU

4.1 Benchmarking

Saunakoru 19.3.2020

Olen käyttänyt sauna-aiheisten korujen markkinoiden kartoittamiseen Googlen hakukonetta opinnäytetyöni aiheen varmistumisesta lähtien. Hain niitä myös muutamilta nettisivuilta, joista niitä mitä suurimmalla todennäköisyydellä olisi mahdollista löytää, jos niitä on saatavilla. Käytin myös Pinterestia, joka on sosiaalinen kuvien ja linkkien jakopalvelu ja paikka, jossa kädentaitajat jakavat kuvia tuotteistaan. Lisäksi hain saunakorua Ebays:tä, joka on amerikkalainen internetissä toimiva yritys, jonka avulla yksityiset henkilöt ja yritykset voivat myydä tuotteitaan globaalisti.

Hakusanat	Hakukone	Tulos
Saunakoru	Google	pari saunakorua
Sauna jewelry	Google	4 erilaista saunakorua
Sauna jewellery	Google	yksi saunakoru
Bastu smycken	Google	ei saunakoruja
Saunakoru	Pinterest	ei koruja
Sauna jewelry	Pinterest	ei koruja
Sauna jewellery	Pinterest	ei koruja
Sauna jewellery	Ebay	ei koruja

Hakukone Google antaa sanahakua saunakoru käyttäen tulokseksi Suomi 100 -saunakorun, jonka on suunnitellut kultaseppä ja muotoilija Joni Niittyvuopio. Tämä riipus on hopeinen löylykauha, jota on vähän patinoitu. Se sopii mielestäni mies- ja naiskäyttäjän kaulaan. Googlen avulla löysin myös pienen kullan- ja hopeanvärisen amuletin, joka kuvasi saunakiulua ja pesuharjaa, sekä muutaman muun sauna-aiheisen korun. Löysin internetin avulla myös pari mielestäni hienoa, hyvin suunniteltua ja kivasti oivallettua saunakorua. Kauniin hopeisista koivunlehdistä tehdyn saunakorun voi ostaa riipuksena ja korvakoruina kultaseppän ateljee Hopealukista Järvenpäästä. Toinen mukava löytö oli amerikkalaisesta nettikaupasta Basket of Blue, jonka hauskat kuparista pakotetut pienet löylykauha korvakorut olivat söpöt ja oivaltavat. Yhteenvetona internetin avulla löytyneestä materiaalista voin todeta, että saunakorun voi hankkia netin kautta. Tarjonta on kuitenkin hyvin rajallinen.

BENCHMARKING

Kuva 2. Messinkinen amulettiriipus

Kuva 3. Saunariipus

Kuva 4. Hopeisista koivunlehdistä tehty riipus saunakoru

Kuva 5. Ihanat pienet kuparista pakotetut löylykauha korvakorut

Kuva 6. Naisten saunariipus

Kuva 7. Hopeisista koivunlehdistä tehtyt korvakorut ateljee Hopealukista

4.2 Havainnot käyttöpaikalta

Koru ja käyttöolosuhteet

Saunakorun tarkoitus on luoda Löyly Lyylien ryhmälle yhteenkuuluvuutta ja omaa ilmettä. Korun suunnittelun pohjana on se, että se kuvastaa saunaa ja saunomista ja niitä asioita, joita Löyly Lyyliä pitävät saunomisessa tärkeinä.

On hyvin yleistä, että koruja ei riisuta saunaan mennessä. Suunniteltavana on siis koru, jonka pitää kestää saunassa käynnit kerrasta toiseen. Se ei myöskään saa tuntua iholla polttavalta saunassa. Suunniteltavalta korulta vaaditaan siis useiden ääriolosuhteiden kestoa. Riipuksen tulee kestää ainakin seuraavia olosuhteita:

- kastumista ja kuivumista satoja kertoja
- noin 100 asteen kuumuuden kestoa
- kylmyyden kestoa - 20 astetta
- kylmyyden - 20 astetta kestoa märkänä
- jäätymistä
- sulamista
- nopeita ja suuria lämpötilanmuutoksia
- pesuaineiden ja kosmetiikkatuotteiden kestoa

Käyttöpaikan havainnointia

Ensimmäiset käyttöpaikka analyysit saunakorun suunnittelussa tein jo 2019 kesäkuussa. Silloin analysoin saunakokemusta jatkuvalämmitteisessä puusaunassa. Asiat jotka silloin huomasin:

- Puukiukaasta kuuluu aina pientä ääntä.
- Löyly liikkuu tilassa.
- Löyly laskeutuu.
- Veden olomuoto muuttuu höyryksi.
- Saunomiseen liittyy ainakin neljä erilaista muuttuvaa pehmeää muotoa kuten savu, höyry, vesi ja tuli.

Näistä havainnoista nousi seuraavia ajatuksia: Pitäisikö korusta kuulua liikkua jossain pientä ja hiljaista ääntä? Löyly liikkuu tilassa, joten voisiko korussa olla liikettä mukana? Hiljaisen vienon äänen ajattelin voivani toteuttaa vierekkäin riippuvilla ketjuilla ja liikkeen voisi toteuttaa vapaasti liikkuvalla kivellä riipuksen keskellä.

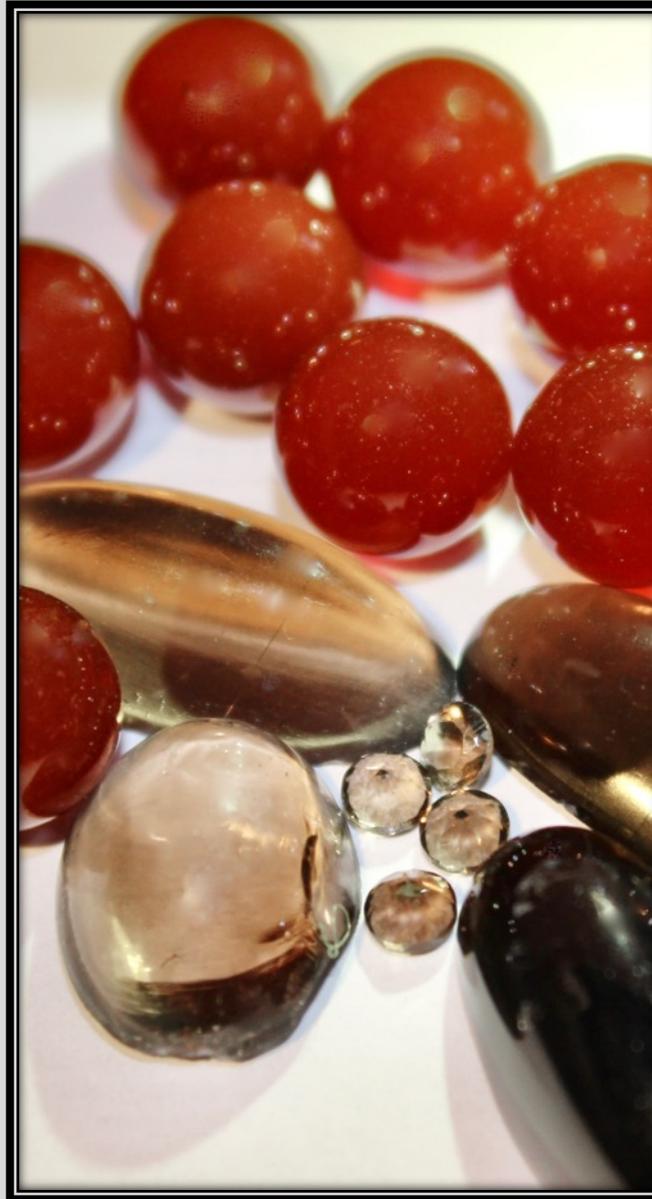
4.3 Materiaalivalinnat ja -hankinnat

Materiaalivalinnat

Valitsin 925 hopean korun materiaaliksi sen kauniin värin vuoksi. Se on hopeanseos, jota eniten käytetään koruissa. Materiaalia on helppo työstää ja se on kohtuullisen hintaista. Savukvartsi valitsin saunakoruun värinsä ja nimensä puolesta. Mielestäni se kuvastaa kauniisti saunasaunaa. Karneoli valikoitui korun kiveksi syvän punaisen värinsä ja ominaisuuksiensa ansiosta. Se kuvastaa korun ytimessä saunan lämpöä ja kiukaan ydintä. Koruun valittujen karneolin ja savukvartsin valinnasta keskustelin joulukuussa diplomigemmologi Tapio Ketomäen kanssa. Kerroin hänelle mitä ominaisuuksia saunakoruun tulevilta kiviltä vaaditaan. Keskustelumme pohjalta uskalsin valita nämä kivet, jotka ovat väriltään kauniita ja hillityn arvokkaita. (Ketomäki 2019.)

Lukkomekanismi

Kaulaketjun lukkomekanismin pitää kestää saunomista eli kastumista, kuivumista, kuumuutta, kylmyyttä, pesuaineita ja kemikaaleja. Tiedustelin korujen osia myyvältä yritykseltä K. Rasmussenilta olosuhteet kestävästä lukkoista ja sieltä löytyi sopiva 925 hopeaa oleva lukkomekanismi.

Savukvartseja ja karneoleja

Valuhopeaa

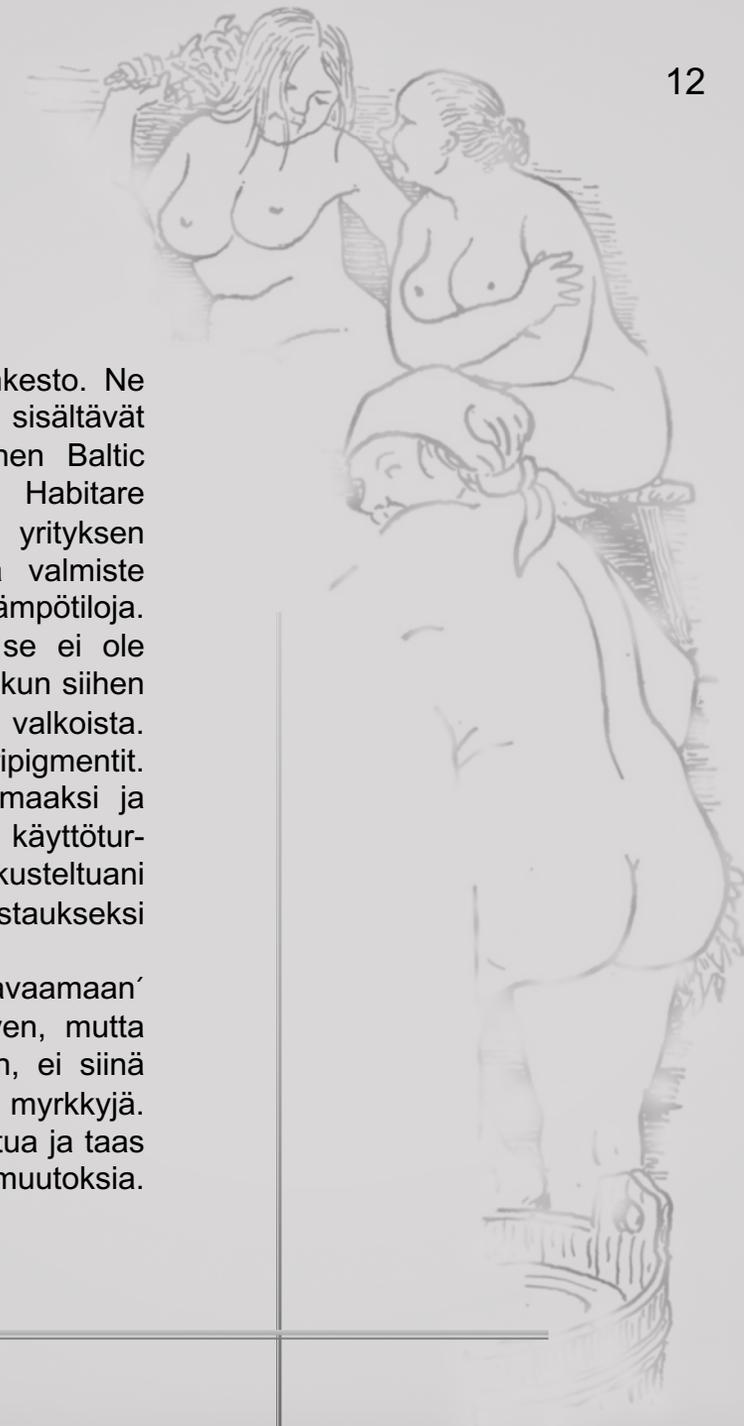

Myrkytön hartsi

Alun perin toiveeni oli, että pystyisin korun muodolla ratkaisemaan sen, että se ei polta ihoa saunassa. Käyttöolosuhteet huomioon ottaen oli kuitenkin mietittävä myös toinen ratkaisu asiaan. Suunnitelmana oli löytää hartsi, joka kestää lämpöä ja on myrkytön. Koruihin käytettäviä hartseja myyvät monet yritykset. Myytävien hartsien koostumuksesta tai niiden ominaisuuksista ei näissä yrityksissä juurikaan ole tarkempaa informaatiota tarjolla. Vaatimukseni oli, että hartsin tulee olla kirkasta, sen pitää soveltua korukäyttöön ja käytettäväksi hopean kanssa. Sen pitää olla myös suojattu UV-valon aiheuttamalta kellastumiselta ja sen on kestettävä saunan lämmössä muuttumattomana, eikä se saa edes saunan olosuhteissa luovuttaa mitään myrkkyjä. Koruhartseja myyvien yritysten sivuilla, ei yleensä kerrota aineiden valmistajaa. Sivuilta ei myöskään löydä aineiden tarkkaa koostumusta tai käyttöturvallisuustiedotetta niistä. Yleensä yritysten sivuilla on tarkkaan kerrottu vain käyttö- ja työskentelyohjeet. Myrkyttömän ja kuumaa kestävän hartsin löytäminen oli vaikeaa.

Kirkkaissa hartseissa ongelmallista on lämmönkesto. Ne lämpenevät, kuten muutkin muovit ja ne kaikki sisältävät pääsääntöisesti liuotteita, kertoi Marko Kähönen Baltic Designista (Kähönen 2019). Syksyn 2019 Habitare messuilla keskustelin virolaisen Baltic Design yrityksen edustajan kanssa hartseista. Heillä on oma valmistehartsi, joka on myrkytön ja kestää saunan lämpötiloja. Tämän tuotteen ainoa ongelma on se, että se ei ole kirkasta. Se on alun perin beigen väristä, mutta kun siihen lisätään valkoista pigmenttiä siitä tulee valkoista. Tuotteeseen soveltuvat kaikki vesiliukoiset väripigmentit. Ajattelin, että voin värjätä hartsin vaaleanharmaaksi ja saada aikaan vaikutelman savusta. En saanut käyttöturvallisuustiedotetta Baltic Designilta, vaan keskusteltuani asiasta Kähösen kanssa sain asiaan vastaukseksi seuraavaa:

-Valitettavasti hartsin valmistaja ei suostu `avaamaan` tarkemmin koostumusta tuotesuojaukseen liittyen, mutta koska se on täysin vesi- ja mineraalipohjainen, ei siinä täten ole myöskään mitään liuottimia eikä myrkkyjä. Materiaali on myös ns. hengittävä eli se voi kastua ja taas kuivua loputtomasti ilman minkäänlaisia muutoksia. (Kähönen 2020.)

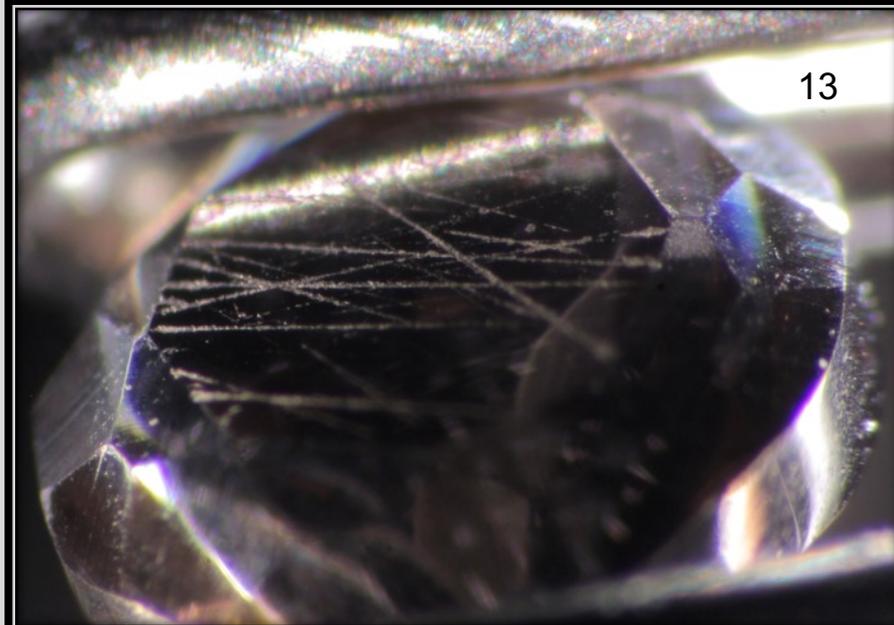

Ongelmia kivi hankinnoissa

Minulla ei ollut aikaisempia kokemuksia kivitoimittajista, joilta koruun tulevat kivet tilasin. Kivien hankinnassa heti alkuun ongelmaksi muodostui korun keskellä tuleva irtonainen pyöreä korukivi. Kiven pitää olla reiätön, koska sitä ei kiinnitetä koruun. Toimittajan löytyminen tällaisille kiviille osoittautui todella haasteelliseksi. Lähes kaikkiin markkinoilla oleviin kiviin on porattu reikä tai ainakin puoleen väliin ulottuva reikä. Pitkän haeskelun jälkeen tapasin Gold, Silver & Watch -messuilla lokakuussa 2019 ruotsalaisen kivitoimittaja Gemma Ab:n edustajan. Heilläkään ei ollut varastossa poraamattomia kiviä, mutta he lupasivat tilata koruani varten sata kappaletta poraamattomia karneoleja. Määrä oli aika suuri, koska tarvetta oli vain 13 kivelle, mutta se oli pienin tilausmäärä mittatilauksena tehtäville kiviille. Tilasin lokakuussa sata kappaletta kahdeksan millin kokoisia karneoleja ja sain kivet tammikuun toisella viikolla.

Savukvartseja hankkiessani kivien koko kolme milliä osoittautui ongelmaksi. Isompia savukvartseja olisi löytynyt helposti. Ebay:stä löysin kuitenkin toimittajan Jewellery Trade Resourcesin, jolta tilasin savukvartsit. Saatuani kivet kotiin postissa osoitti niiden tarkempi tarkastelu mikroskoopilla ne osittain todella heikkolaatuisiksi. Kiven taulu saattoi olla syvien naarmujen peitossa. Onnekseni olin tilannut kuitenkin useita ylimääräisiä savukvartseja ja sain valikoitua joukosta 13 kappaletta koruihin laadultaan sopivia kiviä. Tein kyseiselle yritykselle reklamaation laadusta. En saanut sieltä koskaan mitään vastausta reklamaatiooni.

Trade Resourcesista tilattuja heikkolaatuisia savukvartseja.

Savukvartsi

Jokapäiväisessä käytössä olevissa koruissa käytettäviltä jalo- ja korukiviltä vaaditaan tiettyä kovuutta, jotta ne säilyvät kauniina kiiltävinä vuosia. Savukvartsin kovuus on 7 Mohsin asteikolla ja se on riittävän kova kestämään jatkuvaa käyttöä. Mohsin asteikon on kehittänyt wieniläinen mineralogi Friedrich Mohs 1800-luvun alussa. Siinä on kymmenen yleisesti tunnettua mineraalia kovuusjärjestyksessä naarmutus kovuutensa perusteella. (Timonen 1988, 52.) Aina ylempänä asteikolla olevalla mineraalilla pystyy naarmuttamaan alempana asteikolla olevaa mineraalia. Asteikon ylimpänä arvolla 10 on timantti ja alin asteikolla on talkki numerolla 1 ja sitä seuraava kovempi on kipsi numero 2. Asteikko ei ole tasavälinen, vaan se on voimakkaasti logarytminen, sillä 9 - 10 välinen ero on suurempi, kuin ero 1 - 9 välillä. (Ketomäki 2020.)

Kvartsi on hapen yhdiste piioksiidi. Se on myös kemiallisesti kestävä. (Timonen, 1988, 36.) Mineraalien koostumus ilmaistaan kemiallisella kaavalla. Kaavasta käy ilmi minkä alkuaineiden atomeja ja missä lukumäärä suhteessa mineraali sisältää. Kvartsin kemiallinen kaava SiO_2 .

Savukvartsissa väri vaihtelee vaaleanruskeasta savunharmaan kautta mustaan. Väri on radioaktiivisen säteilyn aikaansaamaa, säteily vaikuttaa savukvartsin hilarakenteeseen ja se häviää jo alhaisessa lämmössä (Timonen 1988, 124; Ketomäki 2020). Tästä syystä tehdään lämpötesti.

Neulamainen sulkeuma savukvartsissa.

Sulkeumat kivissä

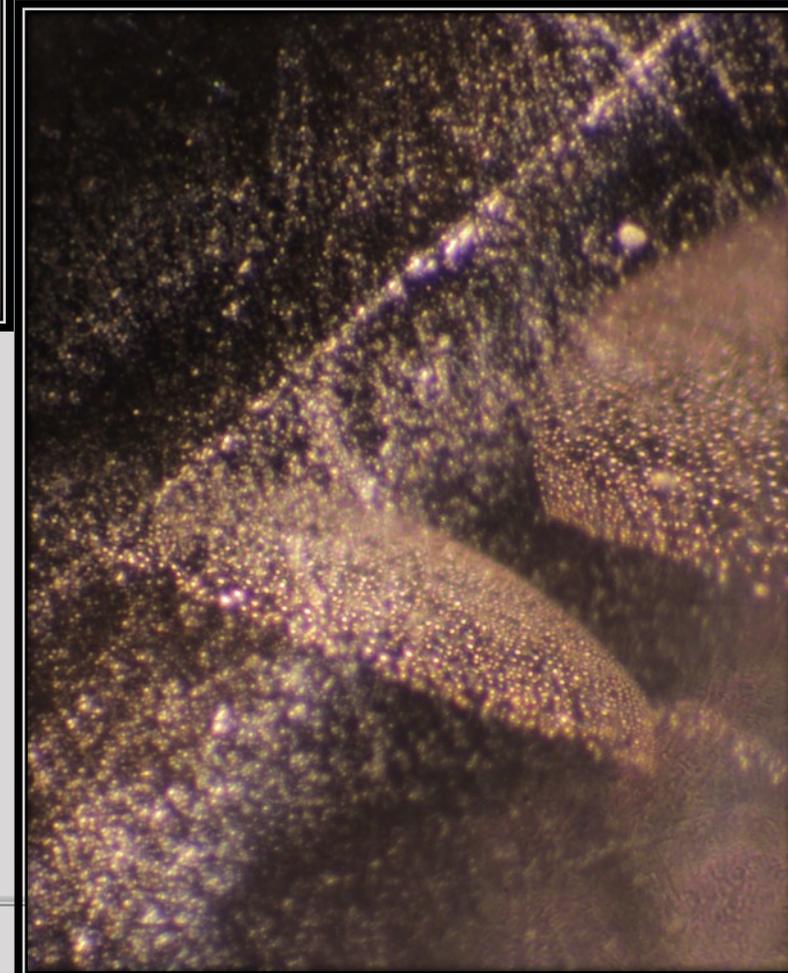
Sulkeumat jalokivissä luovat jokaiselle kivelle oman identiteetin. Ne mahdollistavat kivien tunnistamisen. Jos nykyaikana arvokas tunnettu jalokivi varastetaan, on sen eteenpäin myyminen lähes mahdotonta sen tunnistettavuuden takia. (Ketomäki 2019.)

Halusin tuoda sulkeumat savukvartseissa esille sen takia, että ne tuovat saunakoruissa käytettyihin kiviin oman leimansa. Tämän jälkeen kivi ei ole enää vain kivi, vaan siinäkin on sielukkuutta, joka on syntynyt vuosi tuhansien aikana. Samalla toivon, että tämä avaa tekstiä lukeville ehkä uuden näkökulman korukivien tarkasteluun. Jokainen kivi on yksilö ja erilainen.

Savukvartseista löysin mikroskoopilla niitä tarkastellessani ainakin niille tyypillisiä neulamaisia aktinoliitti-, rutiili(titaanioksidia)- ja turmaliinikide sulkeumia. Niistä löytyi myös kohtia, missä kiteen lohkosärö on alkanut kiteytyä uudelleen. Tällaisessa pinnassa näkyy pieniä tyhjiä tiloja, jotka voivat olla myös epäpuhtauksia. Näitä kohtia voidaan kutsua sormenjälki sulkeumiksi (Ketomäki 2020). Suora ja kulmikas vyöhykkeisyys on myös ominaista savukvartseille. (Gemmologian opintomateriaalipaketti 2019.)

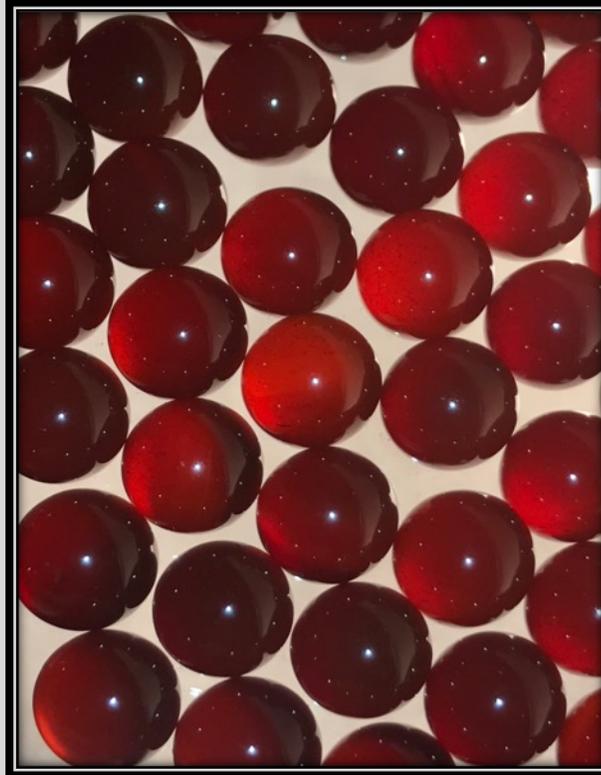
Savukvartsi kiteen lohkosärö on alkanut kiteytyä uudelleen.

Karneoli

Karneolin väri voi vaihdella läpikuultavan tummanpunaisesta oranssiin. Karneoli kuuluu kvartsiryhmään ja sillä on sama kemiallinen kaava SiO_2 kuin savukvartsilla. Tarkemmin luokiteltuna se on piilokiteinen kvartsi, jonka värin aiheuttaa rauta tai rautahydroksidi. Karneoli on yksi muinaisen Lähi-idän suosituimpia jalokiviä. (Timonen 1988, 126.)

Nämä saunakoruissa käytettävät kivet ovat lähtöisin Intiasta. Voi olla, että näiden kivien väriä on parannettu keinotekoisesti. Siihen viittaavat värin tasainen voimakkuus ja aaltoilevat väriraidat. Kivien käsittely on tänä päivänä kuitenkin aivan normaali toimenpide, joka yleensä tehdään kiville. Tilaamani karneolit ovat kauniin syvän tummanpunaisia, mutta valon osuessa niihin ne hehkuvat kauniisti kirkkaampaa punaista. Ne ovat todella kauniita.

4.4 Materiaali kokeet

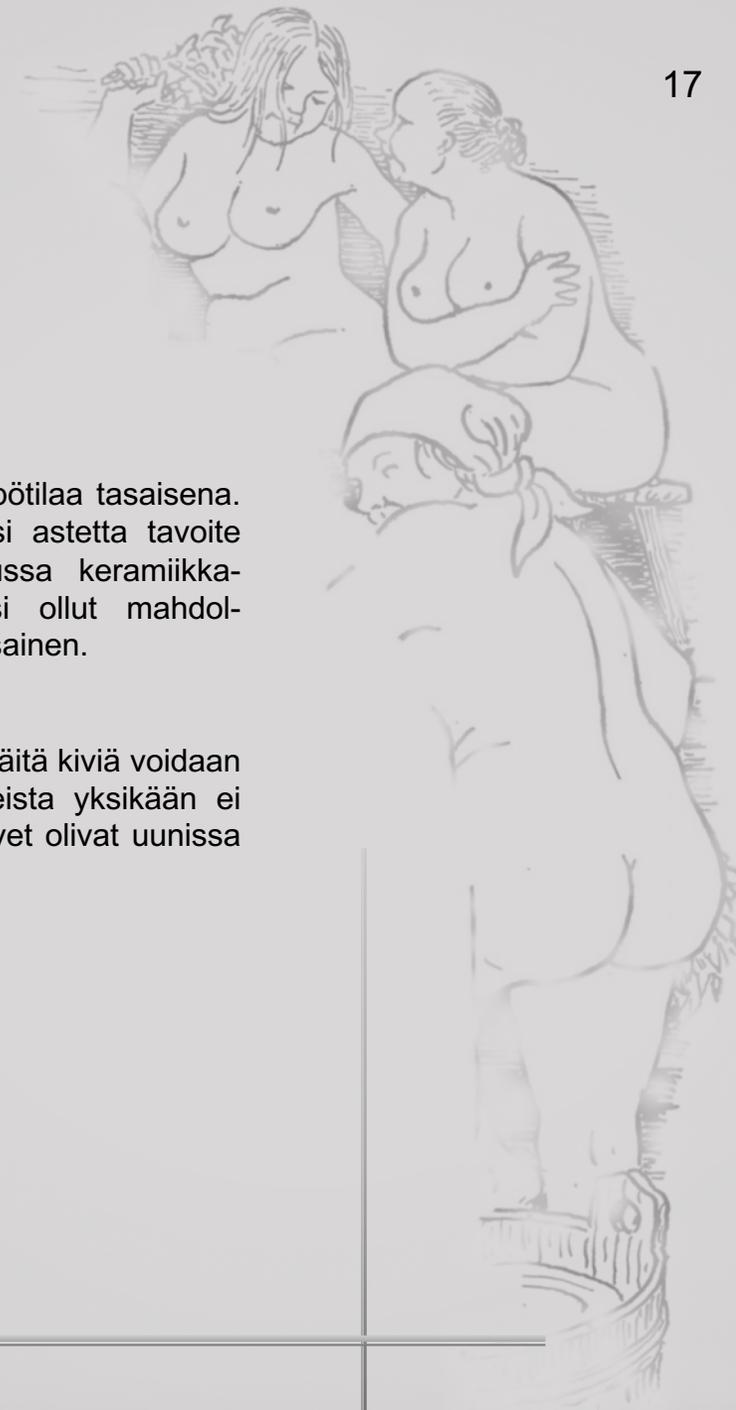
Savukvartsien värinsäilyvyyden testaaminen lämmittämällä
Tässä opinnäytetyössä valmistetaan koru, jota voi käyttää myös saunassa. Koruun käytettäviä materiaaleja on niiden ominaisuuksista johtuen mahdollisesti testattava, jotta voidaan todeta, että ne soveltuvat haluttuun käyttöympäristöön. Kultasepän jalokiviopin kirjassa on kerrottu, että savukvartsille ominainen ruskea väri häviää jo alhaisessa lämpötilassa. Kirjassa ei kuitenkaan kerrota miten alhaisista lämpötiloista on kyse. Saunoja voi oleskella saunan lämmössä pitkään ja jos kivi luovuttaa värinsä jo saunan lämmössä ei sitä voi käyttää saunakorussa. Valitsin lämmitystestiin eri kokoisia savukvartseja. Halusin testata onko savukvartsin koolla vaikutusta värin vaalenemiseen. Kivet olivat yhtä vaaleampaa poikkeusta lukuun ottamatta melko tumman ruskeita. Vaalea kivi oli mukana kokeessa sen vuoksi, että halusin nähdä muuttuuko jo vaaleassa kivessä väri helpommin kuin tummissa.

Testaus olosuhteissa havaittu ongelma

Testin aikana oli vaikeaa pitää uunin lämpötilaa tasaisena. Lämmönvaihtelu oli maksimissaan \pm viisi astetta tavoite lämpötilasta. Savukvartsit olivat lasitetussa keramiikka-astiassa, jotta lämpötilan vaihtelu olisi ollut mahdollisimman vähäistä ja lämpötila olisi ollut tasainen.

Lopputulos

Kodinuunissa tehdyn testin tulos on, että näitä kiviä voidaan käyttää sauna olosuhteissa. Savukvartseista yksikään ei muuttanut väriään, vaikka pisimmillään kivet olivat uunissa lähes tunnin.

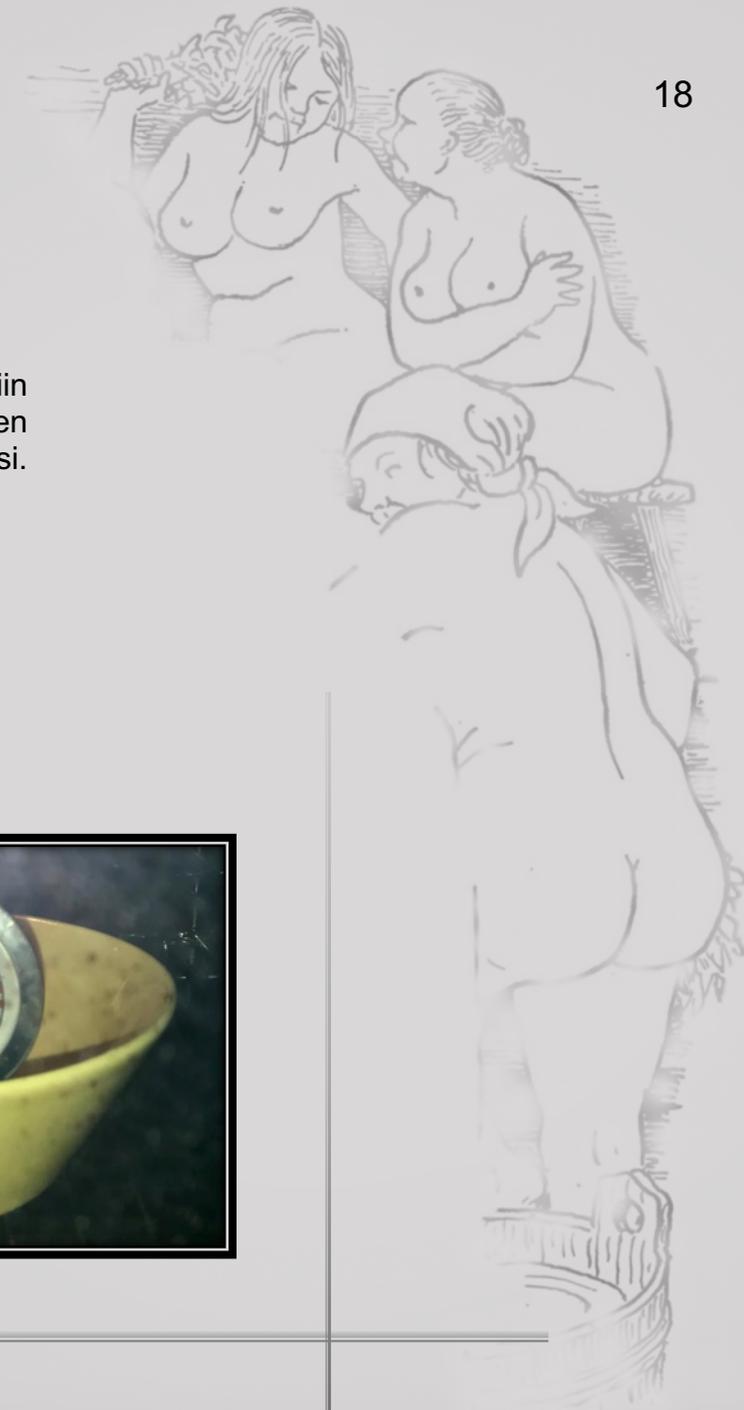

Savukvartsien lämmityskoe

Kokeessa käytettiin tavallista ylä- ja alavastuksella varustettua kodinuunia. Savukvartsit sijoitettiin lasitettuun keramiikka-astiaan. Lämpötilojen mittaamiseen uunissa käytettiin lihan paistamiseen tarkoitettua paistolämpömittaria. Mukana testissä oli neljä saman väristä ja yksi vaaleampi savukvartsi. Kivien koko vaihteli 4 – 7 millin välillä.

Mukana savukvartsit

	Aloitustempötila 18 °C	1 - 5
1.	Lämmön nosto 6 min 18 °C → 50 °C	1 - 5
2.	Lämmön vakautus 10 min 50 °C	1 - 5
3.	Lämmön nosto 4 min 50 °C → 70 °C	2 - 5
4.	Lämmön vakautus 10 min 70 °C	2 - 5
5.	Lämmön nosto 4 min 70 °C → 90 °C	3 - 5
6.	Lämmön vakautus 10 min 90 °C	3 - 5
7.	Lämmön nosto 5 min 90 °C → 110 °C	4 - 5
8.	Lämmön vakautus 10 min 110 °C	4 - 5
9.	Jäähdytys huoneenlämmössä	1 - 5

Savukvartsien lämmityskokeen tulokset

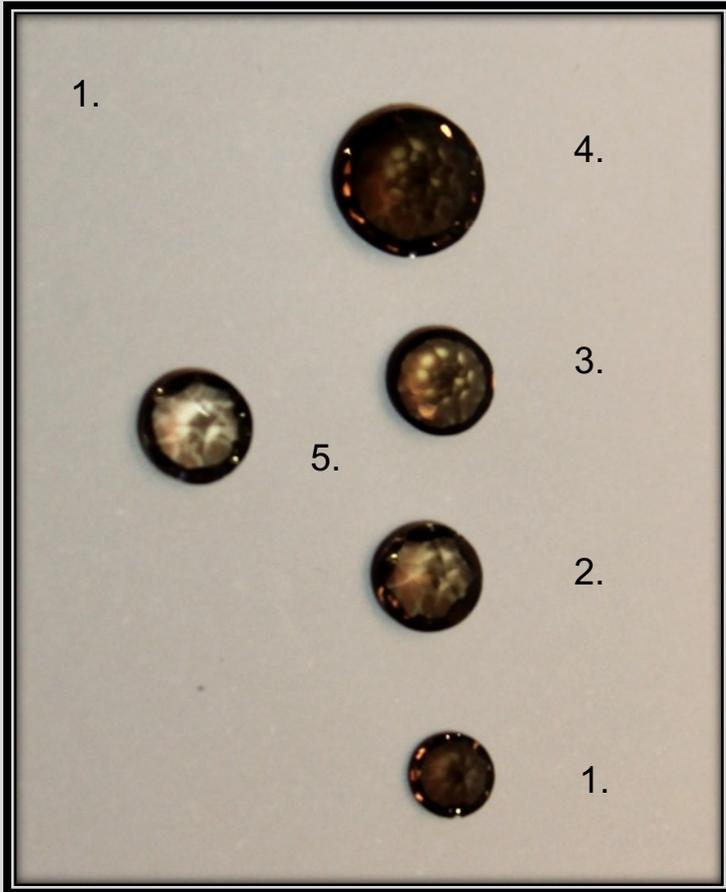
Kuva 1. Savukvartsit ennen uunissa lämmitystä.

Savukvartsien väri ei muuttunut havaittavasti kokeen aikana, joka kesti 59 min.

Kuva 2. Savukvartsit uunissa lämmityksen jälkeen.

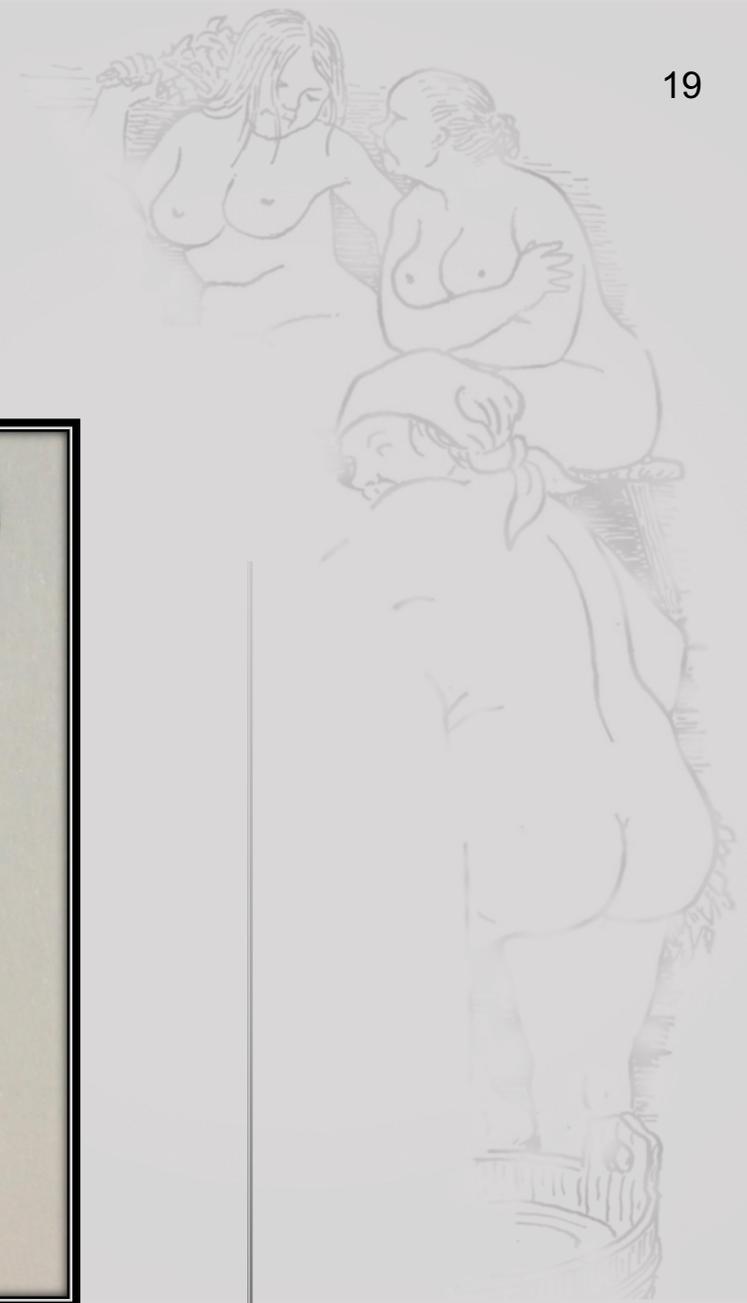
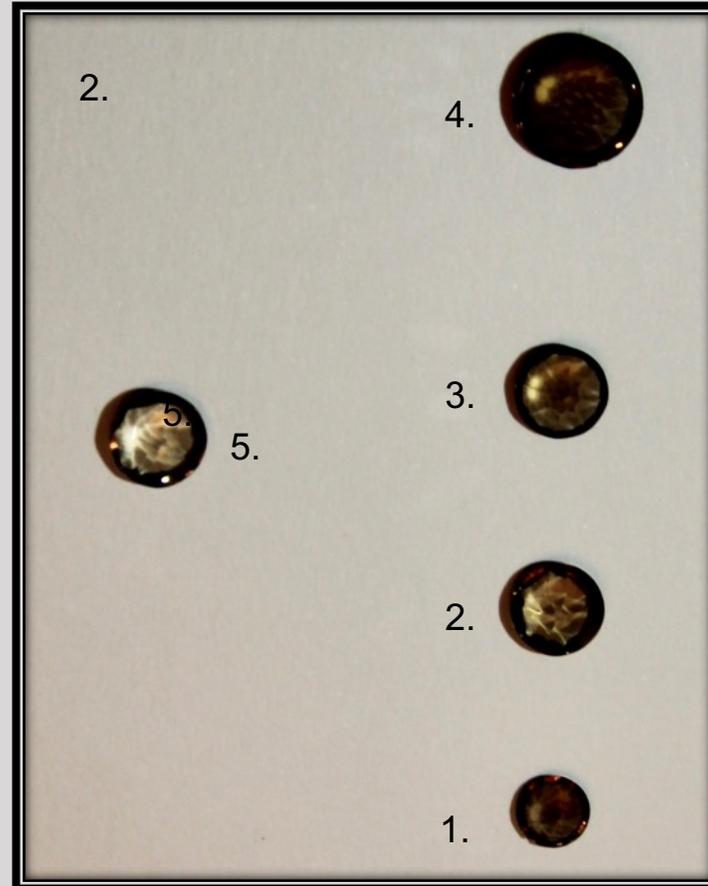
Kiven koko

7 mm

5 mm

5 mm

4 mm

Koruihin valittujen savukvartsien ja karneolien jäädytyskoe

Saunassa käynnin aikana voivat olosuhteet vaihdella todella paljon ja se on otettava huomioon saunakorua suunnitellessa. Saunoja voi mennä lähes sata asteisesta saunasta kastautumaan avantoon ja nousta sieltä -20 asteen pakkaseen. On siis testattava kivien jäätyminen kesto märkänä. Tässä testissä kivet kastellaan ja laitetaan pakastimeen ja annetaan olla siellä 10 minuuttia. Tämän jälkeen tarkastetaan tuliko kiviin halkeamia tai säröjä.

Korujen valmistukseen valittujen kivien jäädytyskoe:

1. Kaikki savukvartsit ja karneolit tarkastettiin luopin kanssa ennen pakastusta. Kaikki kivet olivat ehjiä, eikä niissä näkynyt luopilla havaittavia halkeamia tai säröjä.
2. Savukvartsit ja karneolit kasteltiin vedellä ja laitettiin keraamisiin -astioihin, jotta pakastus tilannetta ja olosuhdetta on helpompi hallita.
3. Kivet pakastimessa -18 astetta 10 minuuttia.
4. Kivien sulatus huoneenlämmössä pöydällä astioissa.
5. Kivet tarkistettiin uudelleen luopilla ja todettiin edelleen ehjiksi.

Koruihin valittujen savukvartsien ja karneolien lämmityskoe
Koruihin tuleville kiville tehtiin myös lämmitystesti. Testissä kivet sijoitettiin lasitettuihin keraamisiin-astioihin, jotta lämpötila kivien ympärillä pysyisi mahdollisimman hallittuna ja lämpötilan muutokset tapahtuvat halutulla tavalla. Testi suoritettiin kodin uunissa, jossa oli ylä- ja alalämpövastus käytössä. Lämpötilat mitattiin lihan paistamiseen tarkoitetulla paistolämpömittarilla. Kaikki kivet tarkastettiin luupilla ennen testiä.

Lähtölämpötila +18 °C

1. Lämmön nosto 10 minuuttia +18 °C → 110 °C
2. Lämmön vakautus 10 minuuttia 110 °C
3. Kivet saivat jäähtyä huoneenlämmössä pöydällä astioissa
4. Kivien tarkastus uudelleen luupilla. Kaikki kivet säilyivät testissä ehjinä.

4.5 Prototyyppi ja koekäyttö

Ongelman ratkaisu ja prototyypin koekäyttö

Keskusteltuani usean henkilön kanssa opinnäytetyöni aiheesta on minulle sanottu, että saunassa voi käyttää korua, eikä se polta ihoa, jos se on koko ajan ihossa kiinni. Tämän opinnäytetyön korun muotoilussa ideana on, että mahdollisimman pieni ala riipuksesta koskettaa ihoa kerrallaan. Ensimmäisen koekäytön saunakorun prototyypille tein joulukuussa. Korun muoto oli silloin vasta raakile, mutta perusajatus muodosta oli jo silloin hahmottunut. Valmistin prototyypin kuparista, sillä kuparilla ja hopealla on lähes sama lämmönjohtokyky (Huovinen 2016,14). Tästä syystä ajattelin, että kupari tuntuu iholla samalta kuumassa saunassa kuin hopea. Tein kuparisella korulla koekäytön saunassa. Ideani toimi, koru ei polttanut ihoa. Tämä antoi varmuuden jatkaa suunnittelemani mallilla.

Korun suunnittelua

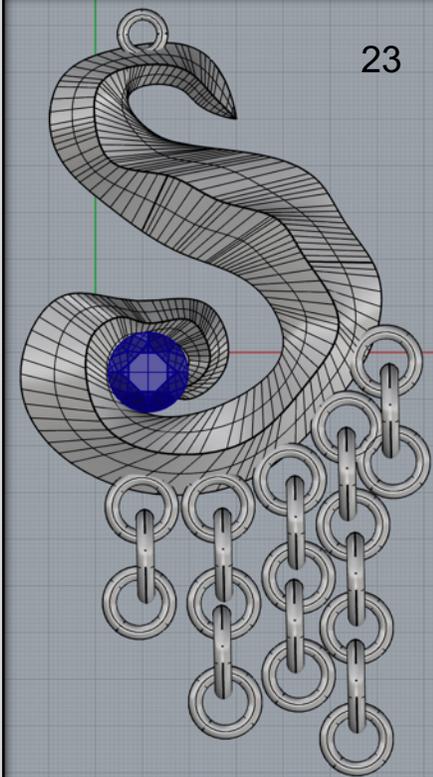

4.6 Suunnitteluprosessi

Pohdintaa suunnittelun lähtökohdista

Tarvitaan taitoa ja kykyä löytää kerätystä aineistosta keskeiset asiat suunnittelun pohjaksi. Siinä tarvitaan monen tasoista vuoropuhelua kerätyn aineiston ja suunnittelijan välillä. Tarvitsee myös osata tulkita, yhdistää ja tiivistää hankittua aineistoa. Pitää osata myös huomioida mikä on oma näkemys ja tulkinta aineistosta. Tämän aineiston kohdalla on pitänyt osata suhtautua myös realistisesti ja ulkopuolisen roolissa kerätyn materiaalin tarkasteluun. Täytyy myös löytää ja hahmottaa ne keskeiset asiat aineistosta, jotka liittyvät tutkimuskysymykseen.

Suunnitteluprosessi

Suunnittelun pohjaksi on tässä projektissa kertynyt paljon materiaalia. Löyly Lyylien vastauksia analysoidessani sekä visuaalisesti, että sanallisesti nousivat seuraavat asiat suunnittelussa korun muotokieltä muokkaaviksi tekijöiksi:

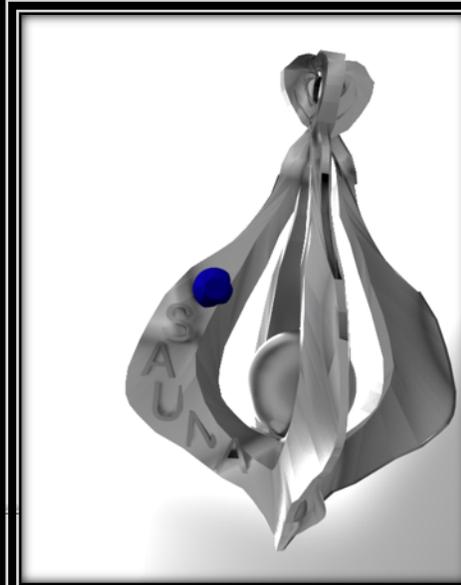
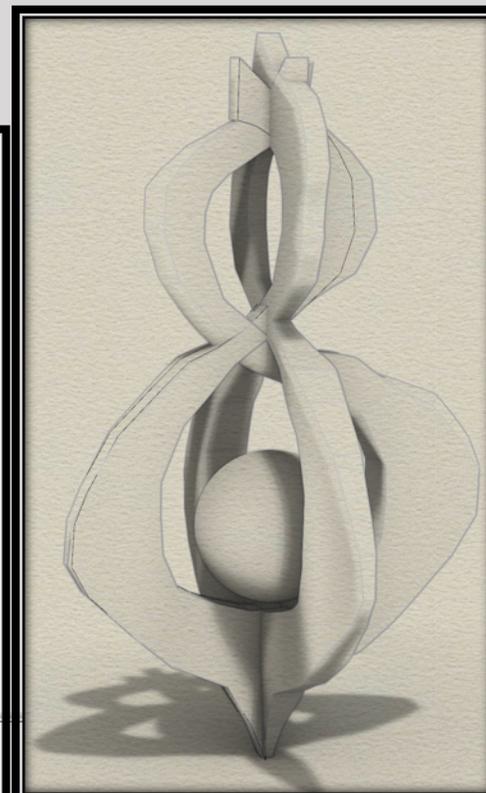
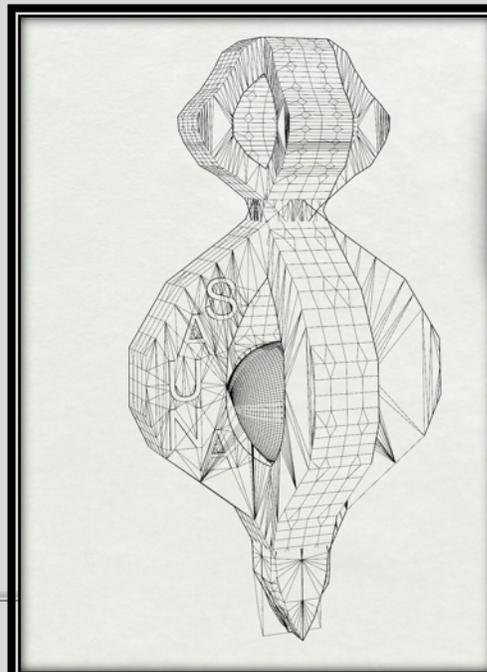
- ennen kaikkea pehmeät muodot
- aaltoilevat muodot
- sisäinen lämpö
- erilaiset yhdistyvät asiat
- varjot
- kokonaisvaltaisuus
- erilaiset asiat, jotka ympäröivät meitä

Saunomiseen liittyy tiiviisti myös monta erilaista elementtiä, jotka ovat osatekijöinä korun muotokielen löytymiseen. Niitä ovat tuli, vesi, savu, höyry, kuumuus ja kylmyys.

Halusin lisätä koruun myös hienovaraisen sanallisen viestin. Eräs Löyly Lyyli vastasi kyselyssä, että sauna on kaunis suomenkielen sana. Sauna on tämän opinäytetyön ydin, joten siinä on paras mahdollinen sana Löyly Lyylien saunakoruun.

Suunnittelemani riipuksessa ei ole erikseen etu- tai takapuolta, vaan sitä voi käyttää ketjussa miten päin tahansa. Omasta fiiliksestä riippuen voi valita näkyköö sauna teksti vai onko se piilossa rintaa vasten. Halusin myös, että riipuksen voi ripustaa mihin tahansa ketjuun, jotta sitä voi käyttää myös sen itselle rakkaan ketjun kanssa, jos se kestää sauna olosuhteet. Riipukseen ei tule erillistä ketjuun ripustuslenkkiä, vaan ketju pujotetaan riipuksen läpi. Riipus on mahdollista pujottaa myös ranneketjuun.

Rhinoceros mallinnoksia

4.7 Korun valmistus

Mallinnus ja kappaleiden valu

Tarkoitukseni oli suunnitella koru 3D-mallinnusohjelmalla Rhinocerosella. Rhinolla mallinnetut kappaleet oli tarkoitus jyrsiä vahasta jyrsimellä. Jouduin kuitenkin suunnitteluprosessin edetessä toteamaan korun suunnittelun mahdottomaksi 3D-ohjelmalla korun muodon asettamien vaatimusten takia. Mallintaminen oli liian vaikeaa taidoilleni ja päätin tammikuun puolessa välissä valmistaa valumallin vahasta käsin työstämällä. Työstäessäni vahaa huomasin, että ongelmani olikin ollut suunnittelemani korun muodon monimutkaisuus korun kokoon nähden. Yksinkertaistin korun muotoa ja siirryin suunnittelussa takaisin 3D-ohjelman pariin. Yksinkertaisemmalla muodolla mallinnus onnistui halutulla tavalla. 3D-mallinnusohjelman avulla pystyin melko helposti myös hienosäätämään korun kappaleiden muotoa. Jouduin valattamaan korun kahdesta erillisestä kappaleesta sen muodon vuoksi. Lähetin 3D-mallinnokset sähköpostilla K. Raiskisen koruvalimoon ja sain postissa hopeiset valukappaleet, joiden laatuun ja muotoon olin hyvin tyytyväinen.

Korun valmistus ja kivenistutus

Valmistin korun kahdesta erillisestä valukappaleesta, joista toisen sahasin kahtia ja juotin näin saamani osat toiseen kappaleeseen 90 asteen kulmassa kiinni. Juotostyö oli hyvin haastava korun muodosta johtuen, se onnistui kuitenkin hyvin. Viimeistelin korun valmiiksi kivenistutusta varten. Istutin savukvartsin saunakoruun hiertämällä. Se on kivenistutus tekniikka, missä sovitteen reuna hierretään kiillotusterällä eli hierontimellä kiven päälle. Kiven sovitussyvyys riippuu kiven koosta. Koru kiinnitetään kaiverruskuulaan ja sitä hierretään niin monta kierrosta, kun on tarpeen metallin siirtämiseksi kiven päälle.(Lahtela 2013, 98.) Tämä istutustapa on yksinkertainen ja sen avulla kivi saadaan koruun kiinnitettyä lisäämättä siihen erillistä istukkaa kivelle.

Hopeisten valukappaleiden
yhdistäminen juottamalla

5 IDEAN JATKOJALOSTUS MAHDOLLISUUDET

Korun turvallinen käyttö

On tavallista mennä saunaan korut päällä. Niitä ei syystä tai toisesta riisuta. Asiaa kannattaisi kuitenkin miettiä, sillä monet korut eivät oikeastaan kestä edes suihkussa käyntiä, sillä pesu- ja hoitoaineista jää helposti jäämiä koruissa oleviin koloihin. Koruissa on myös usein käytetty liimaa kivien tai muiden pienien osien kiinnittämiseen. Vesi ja saunan lämpö yhdessä ja erikseen liuottavat ja haurastuttavat usein aikaa myöden tällaisia liitoksia. Myös aidot helmet ja osa koru- ja jalokivistä eivät myöskään sovellu suihku- tai saunakäyttöön niiden ominaisuuksien vuoksi. Saunakorussa kaikki edellä mainitut seikat on ratkaistu muodon ja materiaalivalintojen avulla. Korua voi huoletta käyttää saunassa ja vaikka avantouinnilla.

Saunakorun jatkojalostus näkymät

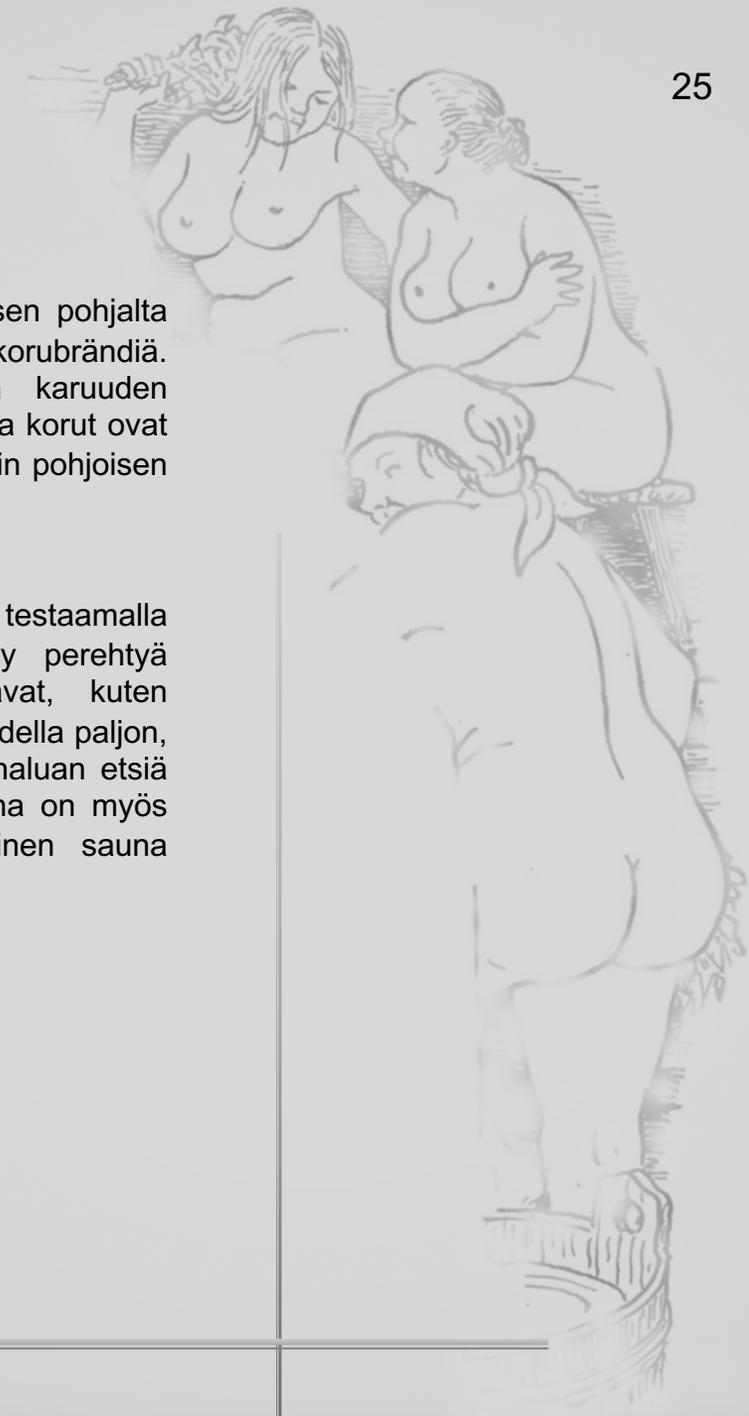
Saunakorun materiaalien ja muodon avulla on mahdollista toteuttaa todella monipuolinen korusarja. Suomalaiset saunovat ja sauna on lähellä suomalaista sydäntä. Maassamme on kaiken kokoisia saunaseuroja ja saunaporukoita. Tätä yhteistä rakkauttamme saunomista kohtaan on varmasti moni valmis tuomaan esille kauniilla saunaa ja saunomista kuvaavalla korulla. Saunakorun muotokielen eteenpäin vieminen kiinnostaa ja erilaisten saunaryhmien toiveiden pohjalta on mahdollista toteuttaa jokaiselle ryhmälle oman näköinen saunakoru. Se voi olla esimerkiksi rannekoru, riipus tai saunahattuun suunniteltu näyttävä rintakoru tai hillitympi pienempi pinssi.

Uusi korubrändi

Saunakorun materiaalien ja muodon toteutuksen pohjalta voin lähteä myös rakentamaan täysin uutta korubrändiä. Tämä brändi voi rakentua Pohjoismaisen karuuden ympärille ja sitä voi markkinoida brändinä, jonka korut ovat kestäviä ja kestävät samoja ääriolosuhteita, kuin pohjoisen ihmiset.

Tulevat materiaalitestit

Tulen jatkamaan tätä saunakoru projektia testaamalla hartsin käytön hopeakoruihin. Siihen täytyy perehtyä perusteellisesti ja tutkia erilaiset käyttötavat, kuten värjäminen ja muotoilu. Odotan tältä osiolta todella paljon, sillä pidän eri materiaalien yhdistämisestä ja haluan etsiä aina jotain itselle uutta ja kiinnostavaa. Visiona on myös muiden materiaalien tutkiminen ja testaaminen sauna käytössä ja niiden yhdistäminen hopeakoruihin.

6 YHTEENVETO

6.1 Saunakorun julkistaminen Löyly Lyyleille

Saunakorun julkistamistilaisuus Löyly Lyyleille WhatsApp-sovelluksessa:

1. Aloitin korun esittelyn WhatsApp-sovelluksessa avaamalla suunnitteluprosessiani. Kerroin, että saunakorun suunnittelun pohjaksi on tässä projektissa kertynyt paljon materiaalia ja että olen analysoinut saamaani materiaalia visuaalisesti ja sanallisesti. Kokosin yhteen ne asiat, jotka nousivat suunnittelussa korun muotokieltä muokkaviksi seikoiksi:

- ennen kaikkea pehmeät muodot
- aaltoilevat muodot
- sisäinen lämpö
- erilaiset yhdistyvät asiat
- varjot
- kokonaisvaltaisuus
- erilaiset asiat, jotka ympäröivät meitä

Saunomiseen liittyy tiiviisti myös monta erilaista elementtiä, jotka olivat osatekijöinä muotokielen löytymisessä. Niitä ovat tuli, vesi, savu, höyry, kuumuus ja kylmyys.

2. Tiivistelmän jälkeen kerroin, että riipuksen korkeus on 2,5 cm ja sen sopivuudesta erilaisiin kaulaketjuihin.

3. Seuraavaksi laitoin WhatsAppiin yhden piirtämäni version saunakorusta ja totesin siihen perään, että tästä mallista olisi tullut liian iso ja monimutkainen koru toteuttaa.

4. Tätä seurasi 3D-mallinnusohjelmalla tehty kuva lopullisesta saunakorusta.

5. Saunakorun julkaisukuvat Löyly Lyyleille

Muutama Löyly Lyyliden kommentti:

- upea kokonaisuus
- upea koru, hienoa käsityötä 🥰
- kaunis
- wau, mulle yksi 🥰❤️

6.2 Löyly Lyylien arvio produktista

Löyly Lyylien arvio saunakorusta

Aloitin korun esittelyn WhatsApp sovelluksessa avaamalla suunnitteluprosessiani. Kerroin, että saunakorun suunnittelua varten on tässä projektissa kertynyt paljon materiaalia ja että olen analysoinut saamaani materiaalia visuaalisesti ja sanallisesti. Kokosin yhteen ne asiat, jotka nousivat suunnittelussa korun muotokieltä muokkaaviksi seikoiksi:

- ennen kaikkea pehmeät muodot
- aaltoilevat muodot
- sisäinen lämpö
- erilaiset yhdistyvät asiat
- varjot
- kokonaisvaltaisuus
- erilaiset asiat, jotka ympäröivät meitä

Saunomiseen liittyy tiiviisti myös monta erilaista elementtiä, jotka ovat olleet osatekijöinä muotoielen löytymisessä. Niitä ovat tuli, vesi, savu, höyry, kuumuus ja kylmyys.

Tiivistelmän jälkeen kerroin minkä kokoinen korusta tuli ja sen sopivuudesta erilaisiin kaulaketjuihin. Seuraavaksi laitoin WhatsAppiin yhden piirtämäni version saunakorusta ja totesin siihen perään, että tämän mallin mukaan korusta olisi tullut liian iso ja monimutkainen toteuttaa. Tätä seurasi Rhinolla tehty 3D-mallinuskua lopullisesta saunakorusta. Lopulta latsin sovellukseen neljä eri suunnista otettua kuvaa korusta.

Sain ihanan mahtavaa palautetta. Korun mattapinnasta pidettiin ja sen kontrastista karneolin lämpimään väriin. Saunakoruun valitsemiini väreihin oltiin myös todella tyytyväisiä. Löyly Lyylien ryhmässä tunnettiin jopa ylpeyttä siitä miten hieno, kaunis ja täysin ainut laatuinen saunakoru ryhmälle valmistui.

6.3 Oma arvio produktista

Saunakorusta tuli kaunis. Se on siro ja näyttävä. Sen muotokieli on skandinaavinen ja kumpuaa luonnon elementeistä. Sen muodoissa leikittelevät erilaiset pehmeät saunaan liittyvät elementit ja se uhkuu sisäistä lämpöä. Vaikka koru on suhteellisen pieni, tuo sen runsas muotokieli ja värimaailma siihen kuitenkin kaivattua syvyyttä jopa mystisyyttä. Saunakorun tarjoaa myös näyttävyyttä ja hillittyä loistoa. Se sopii hyvin arkikäyttöön ja juhlaan. Ja valitusta ripustustavasta riippuen, se joko viestittää katsojalleen sanallisesti tai pitää tiedon visusti omanaan rintaa vasten. Olen lopulliseen tuotteeseen tyytyväinen. Ideani korun miellyttävästä käytöstä saunassa onnistui halutulla tavalla:

- Jos koru on jatkuvasti kiinni ihossa, se ei polta ihoa saunassa.
- Korun ketju ei polta ihoa saunassa missään tilanteessa.
- Jos koru on hetken ilmassa saunassa ja sen jälkeen osuu ihoon, tuntuu se iholla kuumalta hyvin pienellä alueella hetkellisesti. Saunakorun toimii normaalia riipusta paremmin saunassa, koska ihoon osuva pinta-ala on pieni.

Saunakorua voi katsoa joka suunnasta ja se näyttää aina erilaiselta. Sen voi pujottaa kaulaketjuun monin eri tavoin. Korun voi myös halutessaan pujottaa ranneketjuun. Saunakorun voi laittaa myös pöydälle tai hyllylle koristeeksi vaikka ilman ketjua.

Aikataulutus

Opinnäytetyön aloittaminen jo keväällä 2019 mahdollisti sen, että sain rauhassa miettiä sen sisältöä, korun muotoa ja projektin toteutusta. Lomakehaastattelu valmistui huhtikuussa 2019, minkä ansiosta sain paljon aikaa analysoida tuloksia. Koko projektin aikataulutus onnistui mielestäni hyvin.

Materiaali hankinnat

Sauna käyttöön soveltuva lukkomekanismi löytyi K.Rasmussenilta. Hopeisten valukappaleiden tilaaminen koruvalimo K. Raiskiselta onnistui hyvin ja valujälki oli hienoa. Loput materiaalihankinnat olivatkin sitten hyvin haasteellisiksi. Onnekseni aloitin selvitystyöt näiden materiaalien hankkimiseksi jo syksyllä 2019 hyvissä ajoin. Oikeanlaisia kiviä oli vaikea saada. Jouduin teettämään karneolit mittatilaustyönä. Tästä syystä jouduin tilaamaan niitä moninkertaisen määrän tarvittavaan verrattuna.

Tilaamani savukvartsit olivat osittain todella huonolaatuisia, jopa ala-arvoisia laadultaan. Onneksi tilasin alun perin jonkun verran ylimääräisiä savukvartseja ja sain niistä valittua tarvittavan määrän hyvin hiottuja kiviä koruihin.

Hartsin toimittajan löytäminen oli todella vaikeaa, koska halusin saada materiaalista käyttöturvallisuustiedotteen varmistaakseni tuotteen myrkyttömyyden. En täysin onnistunut asiassa, sillä vaikka tilaamani hartsi oli myrkytöntä, en silti saanut siitä käyttöturvallisuustiedotetta.

Korun suunnittelu

Lähtökohtaisesti olen tyytyväinen pitkään suunnittelu-prosessiin, jonka avulla löysin korulle kauniin muodon. Ideat, ajatukset, asiat ja muodot saivat rauhassa ja vapaasti sekoittua ajatuksissani pitkään. Sain sopivassa tahdissa piirtää ajatuksista ja ideoista luonnoksia paperille ja viedä niitä eteenpäin. Lopullinen muoto korulle löytyi piirrosten, 3D-mallinnosten ja vahamallien avulla. Saunakorun lopullinen muoto on skandinaavisen tyylikäs ja ajaton.

Painetut - ja elektroniset lähteet:

Ketomäki, T., Diplomigemmologi. Gemmologian opintomateriaalipaketti 2019.

Suomen Saunaseura ry. 2019. Sauna Unescoon. [viitattu 12.12.2019].
Saatavissa:<https://www.sauna.fi/unesco/>

Laatikainen, S., & SKS. 2019. Saunan kansa. Riika: Livonia Print.

Lahtela, I., 2013. Kivenistutus. 3. uudistettu painos. Tampere: Suomen Yliopistopaino Oy

Huovinen, H., 2016. Kultasepän aineoppi. 4. uudistettu painos. Next Print Oy.

Timonen, E., 1988. Kultasepän jalokivioppi. Helsinki: Valtion Painatuskeskus.

Suulliset ja muut lähteet:

Ketomäki, T., 2019. Diplomigemmologi. Keskustelu valittavien kivien soveltuvuudesta koruun joulukuu 2019.

Ketomäki, T., 2020. Diplomigemmologi. Keskustelu helmikuu 2020.

Kähönen, M., 2019. VS: Hartsia asiaa. Sähköpostiviesti. Vastaanottaja Valonen, M.
Lähetetty 26.11.2019.

Kähönen, M., 2020. VS: Hartsia asiaa. Sähköpostiviesti. Vastaanottaja Valonen, M.
Lähetetty 22.1.2020.

Kuvalähteet:

Muunneltu osittainen piirros

Tanttu, E., 1966. Mutkat suoraks. Helsinki: Kustannusosakeyhtiö Otava.

1.Kuva [viitattu 20.1.2020]. Brander, S. HKM, 1913. Helsingin kaupunginmuseo. Saatavissa:
<https://www.helsinkikuvia.fi/search/?search=sauna&page=2>

2.Kuva [viitattu 12.1.2020].Saatavissa:
<https://www.etsy.com/au/listing/188353549/h5-gold-sauna-bucket-and-brush-charm>

3.Kuva [viitattu 12.1.2020].Saatavissa:
https://www.cafepress.co.uk/+necklace_charm,440299392

4.Kuva [viitattu 12.1.2020].Saatavissa:
<https://www.hopealukki.fi/tuote/sauna/>

5.Kuva [viitattu 12.1.2020].Saatavissa:
<https://www.basketofblue.com/product/copper-ladle-earrings/>

6.Kuva [viitattu 12.1.2020].Saatavissa:
https://www.cafepress.co.uk/+sauna_girlfriends_in_towels_necklace_circle_charm,1008402989

7. Kuva [viitattu 12.1.2020].Saatavissa:
<https://www.hopealukki.fi/tuote/sauna-korvakorut/>

